OLYMPIJSKÁ REVUE

niké EXTRA ŠPORT

22. JANUÁRA 2008

1/2008 | SAMOSTATNE NEPREDAJNÉ

MAGAZÍN SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU A SLOVENSKEJ OLYMPIJSKEJ MARKETINGOVEJ, a. s.

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR OSLÁVIL 15. VÝROČIE

Spoločná fotografia vyznamenaných a ocenených za rok 2007 i zahraničných hostí na slávnostnom zhromaždení k 15. výročiu SOV v Primaciálnom paláci v Bratislave.

1992 2007

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

Dôstojná oslava jubilea

Na slávnostnom zhromaždení si Slovenský olympijský výbor pripomenul 15. výročie svojho vzniku

Slávnostným zhromaždením v bratislavskom Primaciálnom paláci si Slovenský olympijský výbor (SOV) vo štvrtok 20. decembra, deň po okrúhlom výročí, pripomenul 15. výročie svojho vzniku. Prominentnými hosťami slávnosti boli slovenský eurokomisár Ján Figeľ, viceprezident Medzinárodného olympijského výboru, predseda Nemeckého olympijského a športového zväzu Thomas Bach z Nemecka a člen exekutívy MOV, prezident Ukrajinského olympijského výboru Sergej Bubka. Na oslavách sa zúčastnili aj ďalší členovia MOV, prezident Medzinárodnej vzpieračskej federácie Tamás Aján z Maďarska a prezident NOV Rakúska Leo Wallner, ďalší šéfovia národných olympijských výborov Poľska (Piotr Nurowski), Chorvátska (Zlatko Mateša) a Rumunska (Octavian Morariu) a reprezentanti NOV Česka, Srbska, Slovinska a USA. Na poslednú chvíľu sa z účasti ospravedlnil prezident Ruského olympijského výboru Leonid Ťagačov. Slovenský olympijský výbor pripravil naozaj dôstojnú oslavu jubilea.

■ *Slovenský eurokomisár Ján Figeľ pri príhovore.*

V stredu 19. decembra 2007 uplynulo presne pätnásť rokov od ustanovujúceho 1. zasadnutia Slovenského olympijského výboru. Uskutočnilo sa už niekoľko dní pred rozdelením ČSFR na Českú a Slovenskú republiku, **19. decembra 1992 v Dome športu na Junáckej ulici v Bratislave.** Na ustanovujúcom zasadnutí SOV sa zišlo 36 zo 40 pozvaných delegátov s hlasom rozhodujúcim a ďalší hostia, vrátane viacerých olympionikov. **Členmi novovzniknutého SOV sa pred 15 rokmi stalo 32 slovenských športových zväzov, 7 ďalších inštitúcií a športových organizácií, 9 olympionikov a člen MOV Vladimír Černušák, ktorý bol následne aklamačne zvolený za predsedu SOV.** Exekutíva MOV prijala SOV za **provizórneho člena medzinárodného olympijského hnutia 16. marca 1993** na zasadnutí v Atlante. **K plnoprávnemu prijatiu SOV do olympijskej rodiny došlo na 101. zasadnutí MOV v Monte Carle 24. septembra 1993.**

„Pred pätnástimi rokmi rozhodlo mimoriadne zhromaždenie športových subjektov, že dozrel čas, aby na základe Olympijskej spoločnosti Slovenska vznikol legálny predstaviteľ olympijského hnutia na Slovensku, Slovenský olympijský výbor. Akoby to bolo len včera, mnohí si na to ešte živo spomíname, pretože tých 15 rokov ubehlo veľmi rýchlo. Cesta k súčasnosti však nebola vždy ľahká a jednoduchá. Bolo sa nám treba veľa snažiť i učiť, riešiť problémy a prekonávať prekážky, získavať

Z príhovoru predsedu SOV Františka Chmelára na slávnostnom zhromaždení

Tešíme sa, že za olympijskou métou bežíme hromadne

■ *Predseda SOV František Chmelár na slávnostnom zhromaždení prevzal v mene SOV Cenu Medzinárodného olympijského výboru.*

Pätnásť olympijských medailí za pätnásť rokov nie je najhorší výsledok. Náramne sa nám hodí, ako marketingový slogan. Bolo by však chybou myslieť len na športové úspechy. Sú pekné, povzbudzujúce, tešíme sa z nich, ale nemôžu byť naším konečným cieľom. Snaha po dokonalosti, prehlbovanie priateľstva, budovanie rešpektu ku skutočným hodnotám, akými sú harmónia tela a ducha, porozumenie a spolunažívanie v rámci ľudskej spoločnosti i s prírodou okolo nás a dosiahnutie trvalého a všeobecného mieru na svete sú méty, ku ktorým smerujeme. Chceme sa pričiniť o ich dosiahnutie, i keď sú vysoko a ďaleko. Je to ako beh na dlhé trate či celoživotná úloha, ktorej koniec je otvorený. Nech sa osobne snažíme, ako vieme, jedinec tu nezmôže takmer nič. Tešíme sa preto, že bežíme za cieľom hromadne, tešíme sa, že v tom nie sme osamelí, tešíme sa, že sú nás tisícky na celom svete, ktorí sa snažíme prostredníctvom športu dosiahnuť pokrok a pomáha nám, keď sa môžeme oprieť o podporu a pomoc Medzinárodného olympijského výboru, asociácie Európskych olympijských výborov i celého olympijského hnutia a spoľahnúť sa na úprimnú spoluprácu s našimi kolegami a priateľmi z ostatných národných olympijských výborov. Jednota, súdržnosť a solidarita olympijskej rodiny je vysokou kvalitou, ktorú si ceníme, sme ňou poctení a spoliehame sa na ňu.

Životodarný zdroj energie však nachádzame predovšetkým u nás doma v našej slovenskej olympijskej rodine. Športovci, tréneri, lekári, funkcionári, priaznivci i partneri slovenského olympijského hnutia sú tí, ktorí sa zaslúžili o vznik a dosiahnuté výsledky SOV. Dnešný pamätný deň je príležitosťou poďakovať im za to. Bude to však bez ohňostroja a fanfár, lebo k dosiahnutiu všetkých cieľov máme ešte ďaleko. Naša cesta pri zveľaďovaní olympijského dedičstva sa len nedávno začala. Sme mladí a veríme, že i naďalej vývojaschopní. Dôležité je, že po tejto ceste ideme spoločne a to nám dáva nádej, že vysoké a krásne ciele olympizmu budú pre nás dosiahnuteľné.

Viceprezident MOV Thomas Bach vysoko oceňuje pôsobenie SOV a jeho čelných predstaviteľov

História SOV je nádherným úspešným príbehom

Najvyššie postaveným predstaviteľom medzinárodného olympijského hnutia na slávnostnom zhromaždení k 15. výročiu SOV bol viceprezident MOV Thomas Bach z Nemecka. Predseda SOV František Chmelár pri jeho predstavení nezabudol pripomenúť, že stojí aj na čele Nemeckého olympijského a športového zväzu (DOSB), ktorý má 27 miliónov členov. Thomas Bach, ktorý navštívil Slovensko ako predstaviteľ MOV už viackrát (napríklad bol predsedom hodnotiacej komisie MOV, ktorá posudzovala pripravenosť kandidátov – vrátane Popradu-Tatier na usporiadanie ZOH 2002 – a neskôr sa vyjadril, že keby komisia mala vydávať hodnotenie podľa srdca, tak Slováci by museli byť víťazmi...), sa netajil blízkym vzťahom k nám. „Cítim sa tu naozaj ako medzi blízkymi ľuďmi. Profesor Černušák je mojím ozajstným priateľom. Veľmi mi pomohol zorientovať sa, keď som začínal v Medzinárodnom olympijskom výbore a som mu veľkým dlžníkom. Veľa spravil pre MOV, aj pre Slovenský olympijský výbor. Obdivujem aj dynamický spôsob, akým po ňom SOV vedie František Chmelár. Vďaka ich práci a úsiliu tímu ľudí, ktorý viedli a vedú, sa SOV etabloval ako veľmi vážený a rešpektovaný partner v medzinárodnom olympijskom hnutí,“ povedal nám pri krátkom rozhovore a dodal: „História SOV je nádherným úspešným príbehom. Za pätnásť rokov ste získali pätnásť olympijských medailí – to je dôkaz úsilia a efektívnosti Slovenského olympijského výboru. Ale nejde len o medaily. SOV robí veľmi veľa pre propagáciu a rozvoj olympizmu a pre šírenie olympijských myšlienok, pre spájanie športu s kultúrou i s ochranou životného prostredia, pre výchovu mládeže. Takže môžem Slovenskému olympijskému výboru len zablahoželať k tomu, čo dosiahol za pätnásť rokov.“

■ *Viceprezident MOV Thomas Bach (vpravo) bol jednou zo siedmich osobností, ocenených Zlatými kruhmi SOV. Odovzdali mu ich predseda SOV František Chmelár a čestný predseda SOV Vladimír Černušák.*

dôveru športovcov, športových subjektov i verejnosti. Pätnásť olympijských medailí za pätnásť rokov však nie je najhorší výsledok. Náramne sa nám hodí, ako marketingový slogan. Bolo by však chybou myslieť len na športové úspechy. Sú pekné, povzbudzujúce, tešíme sa z nich, ale nemôžu byť naším konečným cieľom,“ uviedol vo svojom príhovore predseda SOV **František Chmelár.**

■ *Významných zahraničných hostí prijal pred slávnostným zhromaždením primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský. Na snímke si podáva ruku so šéfom NOV Rakúska a členom MOV Leom Wallnerom, vľavo od neho ďalší člen MOV Tamás Aján.*

ZA 15 ROKOV 15 OLYMPIJSKÝCH MEDAILÍ

ATLANTA 1996 (HRY XXVI. OLYMPIÁDY)

ZLATO:	Michal MARTIKÁN (vodný slalom)
STRIEBRO:	Slavomír KŇAZOVICKÝ (rýchlostná kanoistika)
BRONZ:	Jozef GÖNCI (športová streľba)

SYDNEY 2000 (HRY XXVII. OLYMPIÁDY)

ZLATO:	Peter a Pavol HOCHSCHORNEROVCI (vodný slalom)
STRIEBRO:	Martina MORAVCOVÁ (plávanie)
	Martina MORAVCOVÁ (plávanie)
	Michal MARTIKÁN (vodný slalom)
BRONZ:	Juraj MINČÍK (vodný slalom)

ATÉNY 2004 (HRY XXVIII. OLYMPIÁDY)

ZLATO:	Peter a Pavol HOCHSCHORNEROVCI (vodný slalom)
	Elena KALISKÁ (vodný slalom)
STRIEBRO:	Michal MARTIKÁN (vodný slalom)
	Jozef KRNÁČ (džudo)
BRONZ:	Jozef GÖNCI (športová streľba)
	Štvorkajak Richard RISZDORFER, Michal RISZDORFER, Erik VLČEK, Juraj BAČA (rýchlostná kanoistika)

TURÍN 2006 (XX. ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY)

STRIEBRO:	Radoslav ŽIDEK (snoubording)

OLYMPIJSKÁ REVUE

ŠPORT EXTRA – OLYMPIJSKÁ REVUE, príloha Slovenského olympijského výboru v spolupráci so Slovenskou olympijskou marketingovou, a.s. Vydáva Šport Press, s.r.o., Ilkovičova 34, 842 28 Bratislava. Riaditeľ: JUDr. PAVEL ŠÍPKA. Šéfredaktor: ZDENO SIMONIDES. Zostavovateľ: ĽUBOMÍR SOUČEK. Grafická úprava: Richard PETRAKOVIČ. Obálka a vnútorný layout: ARTWELL DESIGN. Tlač: MERKANTIL, s.r.o, Trenčín. Uzávierka 1. čísla 2007: 14. januára 2007. Samostatne nepredajné.

TROFEJ MOV „ŠPORT A PROPAGÁCIA OLYMPIZMU“: ANTON JAVORKA

Člen SOV Anton Javorka je zakladateľom a hlavným organizátorom, takpovediac dušou medzinárodnej olympiády detí a mládeže Kalokagatia, počas ktorej sa v duchu antického ideálu kalokagatie športové súťaženie spája s vedomostnými a umeleckými súťažami s olympijskou tematikou. Tradícia tohto podujatia sa rozbehla v Trnave v roku 1991 a veľmi rýchlo prerástla z okresného do celoslovenského a potom do veľkého medzinárodného rozsahu. Od roku 1998 má aj zimnú vetvu. Už v roku 1994 sa Kalokagatia konala pod patronátom Medzinárodného olympijského výboru a v roku 2000 ju poctil návštevou vtedajší prezident Európskych olympijských výborov Jacques Rogge, v súčasnosti prezident MOV. Anton Javorka vykonáva veľkú prácu v prospech športu a propagácie olympizmu medzi mládežou aj ako predseda Slovenskej asociácie športu na školách. Trofej mu odov zdal viceprezident MOV Thomas Bach.

DIPLOM EURÓPSKEHO HNUTIA FAIR PLAY: TOMÁŠ PITOŇÁK

Tomáš Pitoňák je reprezentant Slovenska v curlingu, člen Curling Clubu v Poprade. Počas majstrovstiev Európy juniorov 2006 v zápase s Českom, v ktorom ešte slovenské družstvo malo šancu na postup do semifinále, ako kapitán slovenského tímu upozornil rozhodcov na porušenie pravidiel z našej strany. V zápase sa náš hráč nedopatrením dotkol svojho kameňa, ktorý sa posunul a zastavil v strede kruhov. V dôsledku tohto porušenia pravidiel, ktoré si nevšimli rozhodcovia ani hráči súpera, družstvo Slovenska získalo body. Po upozornení Tomáša Pitoňáka na porušenie pravidiel rozhodcovia body tímu Slovenska následne odobrali. Do semifinále napokon postúpilo družstvo Česka. Svetová curlingová federácia tento čin ocenila zlatou medailou fair play a Medzinárodný výbor fair play UNESCO diplomom CIFP.

Viceprezident MOV **Thomas Bach** sa v mene MOV a jeho prezidenta **Jacqua Roggeho** poďakoval za 15 rokov spolupráce, vyzdvihol pôsobenie SOV a zablahoželal mu k výročiu. **„Aj dnešným slávnostným zhromaždením ste ukázali vysokú kvalitu práce,“** zdôraznil viceprezident MOV a vyzdvihol veľký prínos bývalého predsedu SOV profesora **Vladimíra Černušáka** a jeho nástupcu **Františka Chmelára** pre svetový olympizmus. **Thomas Bach vzápätí odovzdal predsedovi SOV ako prejav vysokého hodnotenia pôsobenia celého SOV Cenu Medzinárodného olympijského výboru.**

„V pätnástich je človek ešte tínedžer. Ak má na konte pätnásť medailí, musí to byť tínedžer s veľkým talentom,“ s humorom polichotil svojim hostiteľom člen MOV a šéf svetového vzpierania **Tamás Aján**. Aj delegát NOV USA (USOC) **Setrak Agonian** vysoko vyzdvihol veľkú olympijskú úspešnosť Slovenska v pomere k počtu obyvateľov a povedal, že **„Slovensko je krajinou nie kvantity, ale kvality“.** Osobitne sa poďakoval predsedovi SOV za jeho príspevok k mimoriadnemu gestu, keď Slovensko veľmi pomohlo Amerike po udalostiach 11. septembra 2001. Ako je známe, New York mal krátko nato hostiť majstrovstvá sveta v zápasení mužov i žien oboma štýlmi, ktorých sa však po tragických udalostiach musel vzdať. A Bratislava vtedy New Yorku prepustila právo usporiadať majstrovstvá sveta mužov i žien 2003 vo voľnom štýle, ktoré sa mali konať v slovenskej metropole. **„Nikdy na toto gesto a prejav solidarity nezabudneme,“** vyhlásil **Setrak Agonian** a slávnostnému zhromaždeniu odovzdal aj osobný pozdrav starostu New Yorku. Legendárny ukrajinský žrdkár **Sergej Bubka** v príhovore označil Bratislavu za svoj druhý domov, kde sa v minulosti často pripravoval na vrcholné podujatia a utvoril dva zo svojich 35 svetových rekordov.

Slovenský eurokomisár **Ján Figeľ**, ktorý má v Európskej komisii v agende aj oblasť športu, vo svojom príhovore okrem iného povedal: **„S viacerými z vás som sa stretol pred rokom na oslavách storočnice národného olympijského výboru Belgicka. Pätnásť je iné číslo ako sto, ale my sme mali iné dejiny.“** Ján Figeľ pripomenul, že od polnoci 20. decembra sa Slovensko stáva súčasťou schengenského priestoru a otvárajú sa jeho hranice so všetkými okolitými štátmi s výnimkou Ukrajiny. Zmienil aj nedávne prijatie Bielej knihy o športe a podpis Lisabonskej zmluvy, ktorá prvý raz v polstoročnej histórii Európskej únie začleňuje do celoeurópskej agendy aj oblasť športu. **„Hodnoty, ciele a ideály olympijského hnutia sú veľmi dôležité pre občiansku spoločnosť, aj pre spoločnú Európu. Svet potrebuje hodnoty, ktoré hlása šport. Šport je dedičstvom každého muža i ženy, ktoré sa nedá ničím nahradiť,“** konštatoval.

■ *Pohľad do Zrkadlovej sály Primaciálneho paláca počas slávnostného zhromaždenia.*

PAMÄTNÉ PLAKETY K 15. VÝROČIU SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU

● **Slovenské športové zväzy, ocenené za úspešnú účasť športovcov na OH a ZOH**

- Slovenský zväz kanoistiky na divokej vode
- Slovenský strelecký zväz
- Slovenský zväz judo
- Slovenská plavecká federácia
- Slovenský zväz rýchlostnej kanoistiky
- Slovenský lyžiarsky zväz
- Slovenský zväz ľadového hokeja
- Slovenský zväz biatlonu

● **Slovenské inštitúcie, ocenené za morálnu podporu olympijského hnutia na Slovensku**

- Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
- Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy
- Združenie miest a obcí Slovenska
- Mestská časť Bratislava – Nové Mesto

● **Súčasní a bývalí partneri a sponzori SOV, ocenení za podporu olympijského hnutia na Slovensku**

- Slovak Telekom
- Západoslovenská energetika
- Letisko M. R. Štefánika Bratislava
- KIA Motor Sales Slovakia
- Topvar
- Zentiva
- Matador
- Všeobecná úverová banka
- Škoda Auto Slovensko
- Slovenská sporiteľňa
- Slovenský plynárenský priemysel
- Allianz – Slovenská poisťovňa
- Orange Slovensko
- SITA
- Šport Press
- Euro AWK

VÝROČNÉ OCENENIA SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU ZA ROK 2007

Na slávnostnom zhromaždení k 15. výročiu SOV odovzdali výročné ocenenia Slovenského olympijského výboru za rok 2007. V troch prípadoch sú ocenenia nazvané podľa žijúcich osobností (Cena Vladimíra Černušáka, Cena Janka Zacharu a Cena Ladislava Chudíka) a všetky tri osobnosti ich laureátom odovzdali osobne.

CENA VLADIMÍRA ČERNUŠÁKA

GYMNÁZIUM PIERRA DE COUBERTIN V PIEŠŤANOCH

Cena Vladimíra Černušáka je ocenenie za propagáciu a šírenie olympijských myšlienok najmä v pedagogickom procese

Gymnázium Pierra de Coubertin v Piešťanoch je desaťročia známe nielen ako liaheň výborných športovcov, vrátane piatich olympionikov na čele s Martinou Moravcovou, ale aj ako škola, na ktorej sa mimoriadny dôraz kladie na všestrannú prípravu študentov, vrátane fyzickej. Práve vďaka komplexnosti výchovného procesu získalo piešťanské gymnázium pred niekoľkými rokmi právo nosiť meno Pierra de Coubertin. Cenu za gymnázium prebral jeho dlhoročný riaditeľ a športový nadšenec Ivan Luknár, ktorému sa na škole podarilo zostaviť vynikajúci team-work, ukazujúci príklad ďalším školám.

CENA RADOVANA KAUFMANA

JAROSLAV KATRIŇÁK a FLORIÁN LEITMAN

Cena Radovana Kaufmana je ocenenie fair play, ktoré sa zvyčajne udeľuje v troch kategóriách - za čin v duchu tolerancie a fair play, za celoživotné pôsobenie v súlade s princípmi humanizmu a za propagáciu fair play. Za rok 2007 bolo udelené v dvoch kategóriách.

Ocenenie za čin v duchu tolerancie a fair play – Dlhoročný popredný slovenský motocyklista a exmajster sveta Jaroslav Katriňák počas 29. ročníka Rely Lisabon – Dakar objavil v púšti telo mŕtveho juhoafrického pretekára Elmera Symonsa a hoci mal v tom čase šancu na dobrý výsledok, privolal vrtuľník záchrannej služby a zostal pri mŕtvom súperovi až do jeho príletu.

Ocenenie za celoživotné pôsobenie v súlade s princípmi humanizmu) – Florián Leitman je bývalý všestranný športovec, potom tréner v hádzanej, ľadovom hokeji i v atletike, dlhoročný telovýchovný a športový funkcionár i rozhodca a zakladajúci člen Olympijského klubu Prievidza. Počas 40 rokov pôsobenia v športe sa príkladne angažoval v práci s mládežou a šíril myšlienky fair play na športoviskách, aj mimo nich.

CENA MATYLDY PÁLFYOVEJ

VIERA BEBČÁKOVÁ

Cena Matyldy Pálfyovej je ocenenie ženy za športové výsledky, aktivitu v športe a v olympijskom hnutí

Viera Bebčáková je dlhoročnou basketbalovou trénerkou i funkcionárkou, pedagogičkou a prodekankou na Prešovskej univerzite – Fakulte športu a podpredsedníčkou Slovenskej olympijskej akadémie, ktorá s nadšením šíri myšlienky olympizmu medzi študentmi a školskou mládežou.

CENA PAVLA SCHMIDTA

MICHAL MARTIKÁN

Cena Pavla Schmidta je ocenenie za výkon roka v olympijskej disciplíne

Prvý olympijský víťaz v histórii samostatnej Slovenskej republiky, vodný slalomár Michal Martikán dosiahol jedinečné double, keď najprv na „rodnej“ vode v Liptovskom Mikuláši získal v singlkanoe vytúžený titul majstra Európy a potom sa vo Foz do Iguassu stal už štvrtý raz majstrom sveta v kategórii C1.

■ *Laureát Ceny Radovana Kaufmana za príkladný čin Jaroslav Katriňák s predsedníčkou Klubu fair play SOV Janou Stašovou.*

CENA ONDREJA NEPELU

PETER VELITS

Cena Ondreja Nepelu je ocenenie pre mladého športovca, u ktorého sa výrazne prejavila športová perspektíva

Peter Velits dosiahol historický úspech slovenskej cestnej cyklistiky, keď sa v Stuttgarte v pretekoch jednotlivcov s hromadným štartom stal majstrom sveta do 23 rokov. Cenu prevzal jeho otec Ladislav Velits.

CENA JANKA ZACHARU

VLADIMÍR HNÁTH

Cena Janka Zacharu je ocenenie trénera mládeže, ktorý dlhodobo aj aktuálne dosahuje prenikavé výsledky

Vladimír Hnáth je dlhoročný úspešný tréner mládežníckej cestnej cyklistiky v Dubnici nad Váhom a v Trenčíne. V slovenskej juniorskej reprezentácii jeho rukami prešiel nielen majster sveta do 23 rokov Peter Velits, ale aj ďalšie súčasné veľké nádeje slovenskej cyklistiky Martin Velits, či Juraj a Peter Saganovci.

CENA MIRA PROCHÁZKU

IGOR MRÁZ

Cena Mira Procházku je ocenenie za celoživotnú propagáciu športu a olympizmu prostriedkami literatúry a publicistiky

Igor Mráz patril počas niekoľkých desaťročí k popredným slovenským športovým publicistom, predovšetkým v denníkoch Smena, Pravda a Šport, kde bol štyri roky aj šéfredaktorom. Najväčšie novinárske meno si získal za futbalové články, ale svoju autorskú brázdu vyryl aj na olympijskej pôde, keď o našich olympionikoch napísal knihu „Preslávili Slovensko“.

CENA LADISLAVA CHUDÍKA

ARCHITEKTI ŠPORTOVEJ HALY POPRAD ARÉNA A MESTO POPRAD

Cena Ladislava Chudíka je ocenenie jednotlivca alebo kolektívu za výtvarné, dramatické, hudobné, filmové alebo architektonické dielo propagujúce šport a olympizmus

Inžineri architekti Branislav Ivan, Radoslav Ivan, Miloslav Dulík a Róbert Burger pripravili pozoruhodné architektonické riešenie viacúčelovej športovej haly Poprad Aréna v Poprade. Rovnaké ocenenie ako im udelil Slovenský olympijský výbor aj mestu Poprad, ktoré bolo investorom výstavby športovej haly Poprad Aréna. Za tím architektov prevzal ocenenie Branislav Ivan, za mesto Poprad jeho viceprimátor Adrián Kromka.

VYZNAMENANIA SOV, UDELENÉ NA SLÁVNOSTNOM ZHROMAŽDENÍ

ZLATÉ KRUHY SOV

THOMAS BACH

Patrí k najvýznamnejším predstaviteľom medzinárodného olympijského hnutia. Olympijský víťaz 1976 a dvojnásobný majster sveta vo fleurete družstiev svoju funkcionársku kariéru začínal ako reprezentant nemeckých športovcov. Od roku 1991 je členom MOV. Dovedna už desiaty rok je členom exekutívy MOV, v rokoch 2000 – 2004 bol viceprezidentom MOV a túto funkciu vykonáva znovu od roku 2006. Zároveň vedie komisiu MOV pre šport a právo. V minulosti bol predsedom hodnotiacej komisie MOV pre ZOH 2002 a členom viacerých ďalších komisí MOV. Od roku 2006 stojí na čele Nemeckého olympijského a športového zväzu.

PAVOL GLESK

Dlhoročný popredný atletický tréner, športový funkcionár, telovýchovný pedagóg a publicista. Ako tréner pôsobil od Ríma 1960 až po Moskvu 1980 na piatich OH, okrem toho absolvoval ešte jedny letné a troje zimné olympijské hry. Medzi jeho najznámejšie zverenky patrili Glesková-Lehocká, Šuranová-Kucmanová a Čerchlanová. Bol aj významným atletickým funkcionárom. Čestný člen SOV bol podpredsedom Čs. olympijského výboru a viedol výpravu ČSFR na ZOH 1992 v Albertville. Bol členom výkonného výboru Olympijskej spoločnosti Slovenska, predsedom Slovenskej olympijskej akadémie a spoluzakladateľom medzinárodnej olympiády detí a mládeže Kalokagatia v Trnave.

BOHUMIL GOLIAN

Najúspešnejší slovenský volejbalista 20. storočia, ktorý počas svojej dlhoročnej kariéry patril k najlepším svetovým hráčom. Dvojnásobný olympionik má striebro z Tokia 1964 a bronz z Mexico City 1968, kde bol vo veku 37 rokov kapitánom tímu i vlajkonosičom československej výpravy. V rokoch 1956 a 1966 získal tituly majstra sveta, medzitým ďalšie dve medaily z MS, v roku 1958 sa stal majstrom Európy. Neskôr pôsobil ako tréner, pedagóg a významný telovýchovný funkcionár. Čestný člen SOV bol podpredsedom SÚV ČSTZV, riaditeľom vydavateľstva Šport a členom predsedníctva Československého olympijského výboru. Od vzniku SOV je jeho členom. Významne sa angažuje v Slovenskej olympijskej akadémii a je aj predsedom edičnej komisie SOV.

ANTON IHRING

Bývalý juniorský reprezentant ČSSR v atletike, tréner viacerých čs. reprezentantov vo vrhačských disciplínach (Šula, Hamar, Hanuláková), dlhoročný pedagóg na katedre atletiky FTVŠ UK v Bratislave, autor viacerých odborných publikácií a dlhoročný popredný športový funkcionár. Dovedna 16 rokov bol šéfom slovenskej atletiky, 10 rokov aj podpredsedom federálneho zväzu. Od roku 1998 je prezidentom Slovenskej triatlonovej únie. Dovedna 22 rokov viedol Stredisko vrcholového športu ministerstva školstva, neskôr zmenené na Centrum akademického športu. Od vzniku SOV až do roku 2001 bol prvým podpredsedom SOV, po abdikácii Vladimíra Černušáka v auguste 1999 na tri mesiace povereným vedením SOV. Na ZOH 1994 v Lillehammeri a 1998 v Nagane viedol slovenskú výpravu. V rokoch 1990 – 2004 bol prezidentom Asociácie, resp. Konfederácie športových zväzov a podpredsedom SZTK.

ĽUBOMÍR KADNÁR

Bývalý popredný rýchlostný kanoista, na OH 1972 v Mníchove člen štvorkajaka ČSSR na 9. mieste. Viackrát sa zúčastnil na majstrovstvách sveta i Európy. K športu viedol aj svoje deti, pričom syn Juraj dvakrát štartoval na olympijských hrách a bol medailistom z majstrovstiev sveta i majstrom Európy. Po skončení kariéry sa stal trénerom a významným športovým funkcionárom. Čestný člen SOV bol viac než 20 rokov predsedom Slovenského zväzu rýchlostnej kanoistiky, tri roky aj šéfom federálneho zväzu. Po vzniku Slovenského olympijského výboru pôsobil v prvom funkčnom období ako podpredseda SOV pre ekonomiku. Už viac než štvrťstoročie je riaditeľom Správy telovýchovných a rekreačných zariadení mesta Bratislava.

JOZEF LABUDA

Bývalý popredný volejbalista, člen strieborného družstva na OH 1964 v Tokiu. Po skončení kariéry sa venoval najprv trénerskej práci a potom dlhý čas pôsobil na oddelení športovo talentovanej mládeže SÚV ČSZTV ako metodik. V neskoršom období bol generálnym sekretárom Slovenského zväzu vodného póla. Významne sa angažuje aj na olympijskej pôde. Bol tajomníkom Olympijskej spoločnosti Slovenska – predchodcu SOV. V súčasnosti je aktívny predovšetkým v Slovenskej asociácii olympionikov.

JÁN MITOŠINKA

Dlhoročný popredný hokejový tréner, telovýchovný pedagóg a športový funkcionár. Počas trénerského pôsobenia v Španielsku bol atašé československej výpravy na OH 1992 v Barcelone. Niekoľko rokov bol riaditeľom Telovýchovnej školy SÚV ČSZTV. Čestný člen SOV bol jedným z iniciátorov založenia najskôr Olympijskej spoločnosti Slovenska a potom aj SOV. Po vzniku Slovenskej republiky stál niekoľko rokov na čele Slovenského zväzu ľadového hokeja a významne prispel k rýchlemu etablovaniu slovenského hokeja na svetovej scéne.

STRIEBORNÉ KRUHY SOV

IVAN ČIERNY
JÁN DOJČAN
JÚLIUS DUBOVSKÝ
JÁN GREXA
ANTON JAVORKA
MARIÁN KUKUMBERG
PETER OSUSKÝ
KATARÍNA RÁCZOVÁ

BRONZOVÉ KRUHY SOV

JURAJ BOBULA
BRANISLAV DELEJ
ROMAN FANO
JANA GANTNEROVÁ
MIROSLAV HAVIAR
STANISLAV KROPILÁK
ZDENKA LETENAYOVÁ
JOLANA NÉMETHOVÁ
ANNA PASIAROVÁ
IVAN PETROVIČ
PETER SISÁK
JÁN SÚKUP
MARIÁN ŠIMO

■ *Všetci nositelia vyznamenaní a výročných ocenení SOV so zahraničnými hosťami na spoločnej fotografii.*

Slovensko v znamení piatich kruhov

Ján Zachara, Michal Martikán a Martina Moravcová pokrstili publikáciu SOV, zahŕňajúcu celé naše olympijské dedičstvo

Súčasťou osláv 15. výročia vzniku Slovenského olympijského výboru (SOV) bol aj krst oficiálnej publikácie SOV autorov Jána Grexu a Ľubomíra Součka „Slovensko v znamení piatich kruhov“, mapujúcej na 336 stranách celú slovenskú olympijskú históriu s osobitným dôrazom na posledných pätnásť rokov počas pôsobenia SOV. Publikáciu vydal SOV s významnou finančnou podporou Olympijskej solidarity MOV z grantu v oblasti „olympijské dedičstvo“. Jej krstnými rodičmi sa stali najstarší žijúci slovenský olympijský víťaz (Helsinki 1952) boxer Ján Zachara a dominantná mužská i ženská osobnosť slovenského športu počas pätnástich rokov existencie SOV - vodný slalomár Michal Martikán a plavkyňa Martina Moravcová. Symbolicky krstili živými olivovými vetvičkami, z akých sa v antických časoch plietli vence víťazom olympijských hier.

Oficiálna publikácia SOV „Slovensko v znamení piatich kruhov“ je pamätnicou nielen uplynulých pätnástich rokov, ale celého vývoja olympijského hnutia na Slovensku počnúc érou pôsobenia slovenských športovcov v rámci Uhorska. Históriu pred vznikom súčasného SOV na 68 knižných stranách formátu A5 zmapoval univerzitný profesor histórie športu a predseda Slovenskej olympijskej akadémie **Ján Grexa.** Vývoj olympijského hnutia na Slovensku, vrátane účasti slovenských športovcov na letných a zimných olympijských hrách, zarámoval do celkových súvislosti spoločenského vývoja a celkového vývoja športu v rámci rôznych štátnych útvarov v jednotlivých historických etapách: V uhorskom područí (do roku 1918), V novom štáte (1918 - 1939), Prvá olympijská samostatnosť (1939 - 1947), Znovu v československom drese (1948 - 1992) a Cestou samostatnosti (od roku 1993).

Dlhoročný športový novinár, v súčasnosti odborný pracovník SOV pre styk s médiami a s verejnosťou **Ľubomír Souček** na 122 knižných stranách podrobne spracoval celé pôsobenie Slovenského olympijského výboru za posledných 15 rokov a všetky aktivity, ktoré SOV zastrešoval a zastrešuje. Takisto spracoval záverečný **Register olympionikov zo Slovenska, ktorému v publikácii patrí 62 strán.** Na rozdiel od praxe v predošlých publikáciách historického charakteru autori do registra zaradili (v abecednom poradí v členení podľa olympijských športov) **všetkých olympionikov, ktorých možno oprávnene spájať so Slovenskom:** olympionikov slovenského pôvodu, alebo narodených na území súčasného Slovenska, štartujúcich pod piatimi kruhmi vo výpravách Uhorska, ČSR, ČSSR, ČSFR, ČR a iných krajín, a samozrejme všetkých členov slovenských výprav na OH či ZOH. Čitateľ z tohto dôvodu v registri nájde množstvo nových údajov, pričom biografické údaje o jednotlivých športovcoch zo staršej éry sú aj vďaka cenným pripomienkam a doplnkom lektorov publikácie **Miroslava Hazuchu** a **Mariána Šimu** čo najviac aktualizované a zodpovedajú súčasnému stavu poznania. Dobrou vizuálnou pomôckou je jasné označovanie počtu olympijských účastí každého športovca, ako aj jeho olympijských medailí, identifikovateľné na prvý pohľad. Pri každom športovcovi je uvedené, vo výprave ktorej krajiny štartoval na OH či ZOH. Slovenský olympijský výbor si v žiadnom prípade nechce prisvojovať športovcov, ktorí reprezentovali na olympijskej pôde iné krajiny, ale považuje za potrebné si ich pripomínať.

Záujemcovia o knihu môžu zasielať svoje požiadavky poštou na SOV, Kukučínova 26, 838 08 Bratislava, e-mailom na adresu office@olympic.sk, alebo zaslaním SMS na číslo 0903 408 520.

Kniha „Slovensko v znamení piatich kruhov“ **je veľmi bohato ilustrovaná. Na 336 stranách obsahuje dovedna 392 čiernobielych a v ucelenom 16-stranovom bloku 46 farebných fotografií.** Množstvo veľmi cenných a vo viacerých prípadoch doteraz knižne nepublikovaných fotografií z dávnej histórie dodalo **SZTK - Múzeum telesnej kultúry v SR. Väčšina fotografií z novšej éry je vlastníctvom agentúry Štartfoto. O pútavé grafické stvárnenie sa postaral Peter Buček zo štúdia Artwell a o kvalitné polygrafické spracovanie prievidzská tlačiareň Patria. Vďaka tejto publikácii má Slovensko komplexne a dôstojne spracovanú celú svoju doterajšiu olympijskú históriu.**

„Kniha je určená veľkým športovým fanúšikom, ktorí s napätím sledujú olympijské hry, ale aj ľuďom, ktorí vidia v športe súčasť kultúry a v olympizme viac ako len samotný šport. Publikácia je obsahovo komplexná a zahŕňa všetko, čo je súčasťou slovenského olympijského dedičstva," povedal jeden z jej autorov **Ľubomír Souček** a ďalší autor **Ján Grexa** doplnil: **„Je určená pre priaznivcov olympijského športu a olympizmu, ktorý je viac ako šport. Olympizmus je spôsob života, pre niektorých dokonca životný štýl. Kniha je o športovcoch, histórii a o slovenských podieloch na budovaní olympijského chrámu."** Príhovormi do publikácie prispeli dvaja čelní predstavitelia medzinárodného olympijského hnutia - prezident MOV **Jacques Rogge** a prezident Európskych olympijských výborov **Patrick J. Hickey.**

Najpodstatnejšie pasáže z textov v prvých dvoch častiach knihy sú zhrnuté v 45-stranovom sumári v angličtine, ktorý podáva základné informácie o olympijskom hnutí na Slovensku aj čitateľom za zahraničia. Záverečný **Register olympionikov zo Slovenska je spracovaný v slovensko-anglickej verzii, vďaka čomu sa stane cenným študijným materiálom aj pre olympijských expertov zo zahraničia.**

■ *Momentka z krstu: zľava Ján Grexa, Martina Moravcová, Ján Zachara, Michal Martikán a Ľubomír Souček.*

Všetky materiály k 15. výročiu SOV pripravil ĽUBOMÍR SOUČEK, FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP a JAKUB SÚKUP

Športovcom roka Michal Martikán,

Športoví novinári zvolili vodnoslalomárskeho majstra sveta i Európy 2007 tretí raz za kráľa slovenského športu

Najúspešnejším slovenským športovcom v ankete Klubu športových redaktorov Slovenského syndikátu novinárov Športovec roka 2007, ktorej výsledky slávnostne vyhlásili 20. decembra na galavečere v historickej budove Slovenského národného divadla v Bratislave, sa stal vodný slalomár Michal Martikán. Na druhom mieste skončil atlét Libor Charfreitag a na treťom vodní slalomári Peter a Pavol Hochschornerovci. Za najúspešnejší športový kolektív roka vyhlásili štvorkajak Slovenska v zložení Richard Riszdorfer, Michal Riszdorfer, Erik Vlček, Juraj Tarr.

OVB Športovec roka 2007

Slovenská televízia z podujatia rovnako ako pred rokom odvysielala priamy prenos, ale prvý raz v histórii slávnostného vyhlasovania výsledkov ankety KŠR SSN na Jednotke, čo zvýšilo jeho spoločenský honor. Mená najúspešnejších športovcov i kolektívov oznamovali víťazi všetkých predošlých 14 ročníkov ankety v kategórii jednotlivcov – plavkyňa **Martina Moravcová** (víťazka 1993, 1995, 1998, 2000, 2001 a 2003), cyklista **Milan Dvorščík** (1994), **Michal Martikán** (1996 a 1997), strelec **Jozef Gönci** (1999), vodná slalomárka **Elena Kaliská** (2004) a tenista **Dominik Hrbatý** (2005), chýbal len hokejista Peter Bondra (2002).

Na galavečere sa zúčastnili v reprezentatívnom zložení všetky tri najúspešnejšie kolektívy – víťazný **komárňanský štvorkajak** i tretia **vodnoslalomárska hliadka 3xC1** prišli v kompletnej zostave, za druhý tím **volejbalistov SR** prevzal ocenenie ich tréner **Vladimír Přidal.** Prítomní boli aj ôsmi z jedenástich laureátov ankety v kategórii jednotlivcov: už zmienení športovci na prvých troch miestach – **Michal Martikán, Libor Charfreitag** a bratia **Peter a Pavol Hochschornerovci,** ďalej šiesta zjazdárka **Veronika Zuzulová**, ktorá na slávnosť prišla rovno z tréningu v Rakúsku, siedmy vzpierač **Martin Tešovič**, deviaty rýchlostný kanoista **Marián Ostrčil** a desiaty atlét **Mikuláš Konopka**. Chýbali len hokejista Marián Hossa (4. miesto), tenistka Daniela Hantuchová (5. miesto) a cyklista Peter Velits (8. miesto), ktorí boli v tom čase v zahraničí.

Dvadsaťosemročný Martikán sa kráľom slovenských športovcov stal už tretí raz v kariére. V minulosti získal toto prestížne ocenenie v rokoch 1996 a 1997. Štvorkajak v ankete triumfoval už piaty raz, ale zase v trochu inom zložení. Komárňanská trojica **Richard Riszdorfer, Michal Riszdorfer** a **Erik Vlček** si vychutnala všetky triumfy, ale kým v rokoch 2001, 2003 a 2004 sa s ňou radoval Komárňan Juraj Bača a v roku 2006 Piešťanec Róbert Erban, v roku 2007 k skvelým úspechom osádky na poste zadáka prispel ďalší Komárňan **Juraj Tarr**.

■ *Športovcovi roka Michalovi Martikánovi ako prvý blahoželal Sergej Bubka.*

Rekordér Martikán: 13 rokov v sérii v top 10!

V počte víťazstiev v ankete KŠR SSN je napriek už tretiemu triumfu Michala Martikána stále suverénnou rekordérkou plavkyňa Martina Moravcová, ktorá anketu vyhrala dovedna šesťkrát (za rok 2007 sa delila o 15. miesto). Prvý olympijský víťaz v histórii samostatnej Slovenskej republiky však drží iný rekord. Už trinásty rok za sebou sa umiestnil v elitnej desiatke! Medzi najúspešnejšími chýbal len v prvých dvoch rokoch existencie samostatnej Slovenskej republiky, keď súťažil ešte medzi juniormi. V roku 1995 však iba ako 16-ročný získal bronz na MS medzi mužmi, čo ho v ankete vynieslo až na 2. miesto. Odvtedy už top 10 neopustil: 1995 - 2., 1996 - 1., 1997 - 1., 1998 - 6., 1999 - 9., 2000 - 3., 2001 - 4., 2002 - 7., 2003 - 2., 2004 - 3., 2005 - 7., 2006 - 6., 2007 – 1.!

■ *Víťazný štvorkajak: sprava Richard Riszdorfer, Michal Riszdorfer, Juraj Tarr a Erik Vlček.*

Víťazov dekorovali Bubka a Bach

Na organizácii slávnostného vyhlasovania najúspešnejších športovcov a športových kolektívov Slovenska 2007 sa podieľal aj Slovenský olympijský výbor, ktorý v rovnaký deň oslavoval 15. výročie svojho vzniku. Ceny víťazom preto odovzdali najvýznamnejší hostia SOV - v kategórii jednotlivcov člen exekutívy MOV a jeden z najslávnejších svetových športovcov histórie, olympijský víťaz 1988 a šesťnásobný majster sveta v skoku o žrdi Sergej Bubka a v kategórii kolektívov viceprezident MOV, olympijský víťaz 1976 a dvojnásobný majster sveta vo fleurete družstiev Thomas Bach.

kolektívom komárňanský štvorkajak

ČO DOKÁZALI LAUREÁTI NOVINÁRSKEJ ANKETY V ROKU 2007

JEDNOTLIVCI

1. MICHAL MARTIKÁN (vodný slalom) – Narodený 18. 5. 1979 v Liptovskom Mikuláši, člen Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica a KTK Dukla Liptovský Mikuláš, tréner Jozef Martikán. V C1 triumfoval na MS vo Foz do Iguassu aj na ME v Liptovskom Mikuláši, kde bol aj členom víťaznej hliadky 3xC1. Skončil prvý vo svetovom rebríčku ICF.

2. LIBOR CHARFREITAG (atletika) - Narodený 11. 9. 1977 v Trnave, člen Národného športového centra v Bratislave a Slávie Trnava, tréneri Dave Wollman a Libor Charfreitag st. V hode kladivom skončil tretí na MS v Osake (81,60 m), tretí bol aj v základnej časti seriálu IAAF Grand Prix. V koncoročných svetových tabuľkách roka skončil piaty.

3. PETER A PAVOL HOCHSCHORNEROVCI (vodný slalom) - Narodení 7. 9. 1979 v Bratislave, členovia SŠŠR MV SR a ŠKP Bratislava, tréner Peter Hochschorner st. Na MS vo Foz do Iguassu zvíťazili v C2 a boli členmi 3. hliadky 3xC2. Na ME v Liptovskom Mikuláši skončili v C2 tretí. Celkove triumfovali vo Svetovom pohári a obsadili prvé miesto vo svetovom rebríčku ICF.

4. MARIÁN HOSSA (ľadový hokej) - Narodený 12. 1. 1979 v Starej Ľubovni, člen klubu NHL Atlanta Thrashers, tréneri Don Waddell (v klube) a Július Šupler (v reprezentácii). V základnej časti NHL 2006/07 ako druhý Slovák dosiahol v histórii hranicu 100 bodov, bol 5. najproduktívnejším hráčom a 6. najlepším strelcom súťaže. Bol aj členom tímu SR, ktorý na MS v Moskve skončil na 6. mieste.

5. DANIELA HANTUCHOVÁ (tenis) - Narodená 23. 4. 1983 v Poprade, členka Slávie STU Bratislava, trénuje v tenisovej akadémii Sánchez/Casal, tréneri Ángel Gimenéz a Eduardo Nicolás. Víťazka turnajov WTA Tour vo dvojhre v Indian Wells (turnaj najvyššej kategórie) a v Linzi, finalistka v Bali a v Luxemburgu. Postúpila na MS WTA Tour v Madride, v koncoročnom svetovom rebríčku WTA Tour bola na 9. mieste.

■ *Libor Charfreitag*

6. VERONIKA ZUZULOVÁ (zjazdové lyžovanie) - Narodená 15. 7. 1984 v Bratislave, členka Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica a SkiZu klubu v Bratislave, tréner Timotej Zuzula. Skončila celkove piata v hodnotení slalomu vo Svetovom pohári 2006/2007 (sedemkrát sa umiestnila v top 10, trikrát bola tretia). Stala sa celkovou víťazkou slalomu v Európskom pohári, keď vyhrala trojo pretekov.

7. MARTIN TEŠOVIČ (vzpieranie) - Narodený 26. 10. 1974 v Bratislave, člen Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica, tréner Rudolf Lukáč. V kategórii do 105 kg na ME v Štrasburgu triumfoval v dvojboji, v trhu i v nadhode. Na MS v Čiang Mai skončil tretí v trhu.

8. PETER VELITS (cyklistika) - Narodený 23. 2. 1985 v Bratislave, člen taliansko-nemeckého Teamu Milram (sezónu 2007 odjazdil v tíme Wiesenhof Felt), tréner Thomas Schediwie. Na majstrovstvách sveta do 23 rokov v Stuttgarte zvíťazil v cestných pretekoch s hromadným štartom.

9. MARIÁN OSTRČIL (rýchlostná kanoistika) - Narodený 15. 1. 1980 v Bratislave, člen Národného športového centra a Slávie UK v Bratislave, tréneri Pavel Blaho (v reprezentácii), Filip Petrla (v stredisku) a Viktor Vécsi. V C1 na 1000 m skončil na MS v Duisburgu druhý a na ME v Pontevedre štvrtý.

10. MIKULÁŠ KONOPKA (atletika) - Narodený 23. januára 1979 v Rimavskej Sobote, príslušník Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica, tréner Milan Haborák. Vo vrhu guľou suverénne zvíťazil na halových ME v Birminghame, keď dosiahol historické slovenské maximum svetovej úrovne 21,57 m.

KOLEKTÍVY

1. ŠTVORKAJAK NA 500 A 1000 m - V roku 2007 súťažil v zložení Richard Riszdorfer, Michal Riszdorfer, Erik Vlček a Juraj Tarr. Všetci sú členmi Strediska štátnej športovej reprezentácie ministerstva vnútra a ŠKP Bratislava, ich trénermi sú Pavel Blaho (v reprezentácii) a Tibor Soós (v Komárne, odkiaľ všetci pochádzajú). Na MS v Duisburgu zvíťazili na 500 m a boli tretí na 1000 m, na ME v Pontevedre vyhrali na 500 m aj na 1000 m.

2. VOLEJBALISTI SLOVENSKA - Pod taktovkou trénerov Vladimíra Přidala a Miroslava Palguta skončili tretí v Európskej lige a dvanásti na ME v Rusku. V Európskej lige v konkurencii Turecka, Rumunska a Lotyšska vyhrali C-skupinu, keď z 12 zápasov dosiahli 10 víťazstiev. Postúpili do Final Four v portugalskom Portimau, kde v semifinále prehrali s Portugalskom 1:3 a v súboji o bronz zdolali Slovinsko 3:1.

3. VODNOSLALOMÁRSKA HLIADKA 3xC1 - V sezóne 2007 hliadka singlkanoistov v zložení Michal Martikán, Juraj Minčík a Matej Beňuš zvíťazila na ME v Liptovskom Mikuláši. Reprezentačným trénerom v kategórii singlkanoistov je Jozef Martikán.

■ *Spoločná fotografia všetkých laureátov ankety, ktorí prišli na galavečer v historickej budove Slovenského národného divadla.*

■ *Pavol (vľavo) a Peter Hochschornerovci*

TEXT ĽUBOMÍR SOUČEK,
FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP A JAKUB SÚKUP

Každý deň myslí na Čínu

Lúskanie abecedy života a športu s olympijským víťazom, majstrom sveta i Európy vo vodnom slalome MICHALOM MARTIKÁNOM

Do dospelosti mu chýbalo ešte niekoľko mesiacov, keď sa v roku 1996 v Atlante postaral o prvú zlatú olympijskú medailu pre Slovensko v ére samostatnosti. Nebol to len „výkrik do tmy". Húževnatý chlapec z Liptova sa už dvanásť rokov vracia zo svetových podujatí nepretržite s medailami. Michal Martikán sa pod trénerským vedením svojho otca Jozefa výraznou mierou zaslúžil o to, že vodný slalom sa v krajine pod Tatrami stal najúspešnejším športovým odvetvím. V uplynulom roku sa v singlkanoe stal štvrtý raz majstrom sveta a prvý raz aj majstrom Európy, ďalšie európske zlato pridal s hliadkou 3xC1. Jedinečné double mu prinieslo titul Športovec roka 2007. Najbližšie sa chystá veľmi hlasno prehovoriť v auguste 2008 v Pekingu, kde absolvuje svoju štvrtú olympiádu.

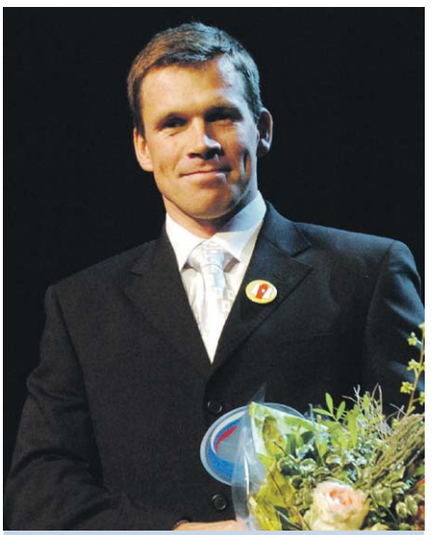

MICHAL MARTIKÁN

Narodil sa 18. mája 1979 v Liptovskom Mikuláši. Je členom Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica a KTK Liptovský Mikuláš. Odmala ho trénuje jeho otec Jozef Martikán. Štartoval od roku 1995 na troch olympiádach a ôsmich majstrovstvách sveta a na každých si vybojoval medailu v C1. Vo svojej zbierke má jedno olympijské zlato (Atlanta 1996) a dve striebra (Sydney 2000 a Atény 2004), zo svetových šampionátov má medailovú bilanciu 6 – 1 – 3. V C1 sa stal majstrom sveta v rokoch 1997 (Trés Coroas), 2002 (Bourg St. Maurice), 2003 (Augsburg) a 2007 (Foz do Iguassu). K jeho úspechom treba prirátať štyri celkové triumfy vo Svetovom pohári, pričom z prvenstva sa radoval v 13 pretekoch tohto rangu. V roku 2007 definitívne uzavrel „vodnoslalomársky grandslam", keď ziskom titulu majstra Európy na domácej vode v Liptovskom Mikuláši skompletizoval svoju zlatú zbierku v singlkanoe – OH, MS, ME a SP.

Michala Martikána sme vyspovedali tak, že podľa abecedy sme vytypovali slová, vyjadrujúce určité pojmy, a on rozprával, čo v ňom evokujú – či už v súvislosti so športom, alebo bežným životom.

● **ATLANTA.** „Je to stále jeden z mojich najsilnejších športových zážitkov. Prvýkrát som vyhral naozaj „veľké" preteky. Byť olympijským víťazom je splnenie túžob každého športovca, je to neopísateľný super pocit. Mal som vtedy sedemnásť rokov, vedel som, že mám kariéru ešte len pred sebou. Bolo to pre mňa obrovským povzbudením, ale aj veľkým záväzkom. Súťažilo sa vo veľmi peknom prostredí s naozaj divokou vodou. Boli to úžasné preteky."

● **BRAZÍLIA.** „Fantastickí futbalisti a rovnako skvelé stejky (smiech). V tejto krajine som štartoval na dvoch majstrovstvách sveta. Medzi tými dvoma šampionátmi uplynulo desať rokov, ale výsledok bol rovnaký – aj v roku 1997 aj v roku 2007 som tam získal titul majstra sveta. Boli to však úplne rozdielne preteky, aj keď na podobných, relatívne jednoduchých slalomových tratiach. Pred desiatimi rokmi sa jazdilo ešte na štvormetrových lodiach a prvýkrát sa do výsledku počítal súčet časov z dvoch kôl. Odvtedy sa vodný slalom dostal na úplne inú kvalitatívnu úroveň. Jazdí sa na kratších a užších lodiach, je to oveľa rýchlejšie a dynamickejšie. Z vodného slalomu sa za ten čas stalo pre divákov fascinujúce divadlo."

■ *Michal Martikán v Atlante 1996 ako sedemnásťročný olympijský víťaz spolu s otcom Jozefom Martikánom.*

● **ČÍNA.** „Nádherná krajina s milými a pracovitými ľuďmi. Intenzívnejšie som sa o ňu začal zaujímať až po jej úspešnej kandidatúre na OH 2008. A teraz každý deň aspoň chvíľu myslím na Čínu. Podľa mňa sa staviteľom podarilo v Pekingu postaviť asi najkrajší areál na svete s extrémne náročnou slalomovou traťou. To sa mi veľmi páči. Myslím, že olympijská súťaž bude veľmi atraktívna pre divákov a vodný slalom bude patriť k ozdobám Hier. Veľmi sa do Pekingu teším."

● **CIT PRE VODU.** „Jedna z najdiskutovanejších kanoistických tém. Je zaujímavé, ako sa za tento termín všetci snažia skryť podstatu tohto športu. Pod citom pre vodu sa obvykle rozumie schopnosť optimálne preniesť silu do záberu a využiť pri tom všetky prírodné podmienky tohto športu. Samozrejme, ak niekto disponuje touto schopnosťou, má obrovskú výhodu. Takmer všetci cit pre vodu zamieňajú s talentom. Ja si však myslím, že podstatne dôležitejšia je schopnosť tvrdo pracovať a cit pre vodu rozvíjať tréningom."

● **DOMOV.** „Domov je pre mňa Liptovský Mikuláš. Som rád, že môžem žiť v takom nádhernom meste obklopenom prekrásnou prírodou. Som často na cestách, ale veľmi rád sa vraciam domov, kde mám rodinu a dobré tréningové podmienky. Domov totiž pre mňa nie je len pohľad na Nízke Tatry či Liptovskú Maru, ale aj blízkosť mojich najbližších, či Areál Ondreja Cibáka."

● **ESTANGUET.** „Pri všetkých mojich olympijských úspechoch stál na stupni víťazov vedľa mňa Estanguet – v Atlante Patrice, v Sydney a Aténach jeho brat Tony. Som zvedavý, či to bude mať pokračovanie. V posledných rokoch sú moje súboje s Tonym hlavnou témou pre všetky médiá. Inak sa prakticky nestretávame. Priznávam, že ani sa bližšie nepoznáme. Tony je skvelý športovec. Som rád, že mám takého inšpiratívneho súpera. Palce mu však nedržím (smiech)."

● **FARBA.** „Už dvanásť rokov jazdím na červenej lodi. Začalo sa to asi vtedy, keď som videl jednu z lodí môjho otca. Bola červená. Definitívne som sa rozhodol pre túto farbu vtedy, keď som neskôr videl jeden z mojich športových idolov – kajakársku legendu Richarda Foxa, ktorý päťkrát vyhral majstrovstvá sveta na červenej lodi. Zatiaľ sa nechystám meniť farbu, už som si zvykol."

● **GURMÁN.** „Aj keď rád vyhľadávam niektoré druhy jedla, gurmán asi nie som. Myslím, že aj dosť toho pojem a často som potom v lodi ťažší, ako by bolo vhodné. Ale čo už, keď mi tak chutí? Obľúbených jedál mám viac, ich kombinácia by však mohla byť nebezpečná. Mám napríklad rád japonské suši, bryndzové halušky, hovädzie stejky, taliansku pizzu... A to rozhodne nie je všetko, čo mi chutí!"

● **HOKEJ.** „S hokejom som skončil v ôsmej triede na základnej škole. Potom som sa k nemu vrátil po desaťročnej pauze. Je to jeden z mojich najobľúbenejších doplnkových športov počas všeobecnej zimnej prípravy. Najčastejšie hrávam s veteránmi z Liptovského Mikuláša, s kto-

rými som sa pred dvoma rokmi stal dokonca majstrom Slovenska v kategórii veteránov a amatérov. Takže mám vo svojej zbierke športových úspechov aj takýto netradičný titul. “

● **INŠTINKT.** „Je dobré, ak vychádza zo skúseností. Spolieham sa naň niekedy pri tréningoch a nácvikoch nových kombinácií bránok, ale osvedčil sa mi aj pri stavbe mojej novej lode. Nie všetko sa dá presne zmerať a niekedy je treba robiť aj inštinktívne rozhodnutia.“

● **JAZYKY.** „Jazyky sú oblasť, v ktorej cítim rezervy. Nemám však veľké problémy s angličtinou a o jednoduchých veciach sa dohodnem aj v nemčine. Jeden rok som ešte zažil, keď bola v škole povinná aj ruština. Z tej som si však zapamätal veľmi málo. Niekedy sa pred mimoeurópanmi zo zábavy vystatujeme, že sa vieme dohodnúť česky, poľsky, slovinsky, chorvátsky... Oni totiž nemajú ani tušenie o podobnosti slovanských jazykov.“

● **KANOE ČI KAJAK.** „Všetci vodáci začínajú najprv na kajaku. Až potom neskôr sa rozhodujú medzi ďalšími kategóriami. Otec jazdil na kanoe, a tak ma to od začiatku ťahalo týmto smerom. Kanoe je technicky náročnejšie. Zvolil som si práve túto ťažšiu cestu. Také mi vyhovujú oveľa viac.“

● **LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ.** „V Liptovskom Mikuláši som sa narodil aj vyrástol. Veľmi sa mi páči, že je tam množstvo možností na športové vyžitie sa. V zime v okolitých horách, v jednom z najlepších zimných stredísk na Slovensku a v lete napríklad na Liptovskej Mare. Samozrejme, že nezabúdam na Areál vodného slalomu Ondreja Cibáka. Mesto je obklopené nádhernou prírodou. Azda aj preto som si vypestoval pozitívny vzťah k nej. Myslím si, že Liptovský Mikuláš má vďaka pestrosti a polohy mesta a okolitej krajiny veľký potenciál v oblasti cestovného ruchu.“

● **MEDAILY.** „Medaily sú odmenou za tréningové snaženie, prípravu na preteky. Často je na ich získanie potrebné aj športové šťastie. Aj keď je vodný slalom individuálny šport, v medailách a veľkých víťazstvách je ukrytá aj práca celého realizačného tímu - trénera, fyzioterapeuta, lekára, manažéra. Je v nich ukrytá aj rodinná pohoda. Medaily nevnímam materiálne, ani ich nemám zrátané. Skôr milujem ten vnútorný dobrý pocit po svojich vydarených jazdách, po víťazstvách.“

● **NÁSLEDNÍK.** „Momentálne mám na následníkov našej úspešnej generácie trošku pesimistický pohľad, ale dúfam, že sa veľmi mýlim. Následník môže byť výsledkom dlhého hľadania, premyslenej koncepcie trénovania mladých slalomárov, podpory najlepších žiakov a mnohých iných metód využívaných aj v iných športoch. Môže sa však objaviť aj znenazdania. Musí to však byť veľmi zanietený mladý športovec, ktorého bude baviť veľa trénovať a mať chuť zlepšovať sa a urobiť veľa pre víťazstvá. Spôsobov je veľa, ale vždy je to o ľuďoch a ich vlastnostiach.“

● **OTEC.** „Naučil ma veľmi veľa, nielen o vodnom slalome, ktorému rozumie ako nikto iný. Je pre mňa veľkou oporou. Viedol a vedie ma k samostatnosti, ale cítim, že stojí vždy za mnou. Aj ja by som chcel byť taký otec, aby som bol oporou a naučil čo najviac svoje dieťa (deti).“

● **PÁDLO.** „Je to môj pracovný nástroj. Prenášam ním moje myšlienky a silu do vody. Na každú sezónu mám pripravených šesť nových kusov vyrobených vesmírnou technológiou z uhlíkových vlákien a titanu v slovenskej firme Vajda. Aj keď pádla vyzerajú rovnako, nie je to tak. Len kanoistických je okolo desať typov. Občas sa stane, najmä pri tréningoch a nácviku náročných kombinácií, že ich zlomím aj viac. Sú však aj také, s ktorými som odjazdil celú sezónu. Niektoré pádla, s ktorými sa mi podarilo zvíťaziť na dôležitých pretekoch, mám aj odložené, ale nie je to pravidlo. Iné zase občas „posuniem“ mladším pretekárom.“

● **RADOSŤ.** „Najdôležitejšie je mať radosť z toho, čo človek robí. Viem, že nie každému je takáto radosť dopriata. Ja som si vybral šport a som rád, že môžem byť pri ňom šťastný. Bez radosti z neho by som asi ťažko dosiahol nejaký úspech. Niekedy, najmä po ťažkých tréningoch, mi chvíľu trvá, kým radosť opäť najdem, ale potom si uvedomím, že to stojí za to.“

● **SLÁVA.** „Svetská sláva, poľná tráva! - to je príslovie, ktoré to vystihuje úplne presne. Sláva v športe je vždy spájaná s veľkými víťazstvami. Trvá však iba do najbližších pretekov. Občas býva prenasledovaná aj závisťou a, žiaľ, občas idú ruka v ruke.“

■ *Michal Martikán na olympijských hrách 2004 v Aténach.*

● **TAMARKA.** „Moja dcérka Tamarka je to najúžasnejšie stvorenie v mojom doterajšom živote. Mne i manželke Lenke robí veľkú radosť. Verím, že jej budeme v živote pevnou oporou.“ .

● **ŤUK.** „Tak voláme my, slalomári, dotyk bránky, za ktorý nám rozhodcovia pridajú k dosiahnutému času dve trestné sekundy. S „ťukmi“ a ich posudzovaním mám svoje a žiaľ aj negatívne skúsenosti. V Aténach ma sporný „ťukneťuk“ pripravil o olympijské zlato. Myslím si, že technika je už na takej úrovni, že by bez problémov doplnila a možno aj nahradila rozhodovanie rozhodcov. Jazdíme okolo bránok veľmi tesne a stále rýchlejšie. Je už nad ľudské sily, aby rozhodca počas celých niekoľko hodín trvajúcich pretekov neurobil chybu.“

● **ULIEVAŤ SA.** „Každého pri náročných tréningoch láka aspoň trochu sa uliať. Niekedy je naozaj ťažké odolať hlasu „pokušiteľa“. Keď sa to však podarí, človeka to posilní. V živote je veľa vecí, ktoré i napriek nechuti treba urobiť. Je asi normálne, že človek, a nielen pri športe, sa snaží nejakým spôsobom si zľahčiť náročné veci. Vtedy môžu prísť aj super vynálezy.“

● **VÁH.** „Rieka, na ktorej som vyrástol. Najviac hodín som venoval tréningu práve na jeho vlnách v Areáli vodného slalomu Ondreja Cibáka v Liptovskom Mikuláši. A v roku 2007 som si práve na Váhu vypádloval svoj prvý seniorský titul majstra Európy, ktorý mi v medailovej zbierke z najvýznamnejších poduajtí ako jediný chýbal.“

● **ZLATO.** „Mojím najväčším športovým zlatom je asi medaila z Atlanty. Má priemer okolo sedem centimetrov. Tie z majstrovstiev sveta a Európy sú určite menšie, iba okolo päť centimetrov (smiech). Každé zlato v mojej zbierke je pre mňa osobitným príbehom. Len ja viem, čo všetko za ním bolo. Určite by som chcel zbierku svojho športového zlata ešte rozšíriť. Už teraz je však jasné, že ani tá najväčšia zlatá medaila sa nikdy nevyrovná naozajstnému zlatu, čo mám – mojej rodine.“

Zaznamenal ZDENO SUCHÝ
FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP
a ĽUBOMÍR SOUČEK

■ *Michal Martikán (vľavo) so svojím večným rivalom Tonym Estanguetom.*

V Pekingu Slovensko môže zopakovať Atény

Slováci získali v roku 2007 v olympijských disciplínach po dve zlaté, strieborné i bronzové medaily na MS, plus šesť titulov majstrov Európy

Ôsmeho augusta 2008 o ôsmej hodine, ôsmej minúte a ôsmej sekunde večer miestneho času otvoria v Pekingu Hry XXIX. olympiády. Olympijské hry v čínskej metropole budú nepochybne celosvetovo najsledovanejším športovo – spoločenským podujatím roka 2008. Každý národný olympijský výbor sa na ňom so svojou výpravou chce predstaviť v čo najlepšom svetle. Výsledky slovenských športovcov na vrcholných súťažiach v predolympijskom roku 2007 naznačili, že naša výprava môže byť v Pekingu podobne úspešná ako v Aténach 2004, kde sa odohralo doteraz najúspešnejšie vystúpenie samostatného Slovenska pod piatimi kruhmi.

Na vlaňajšom aprílovom 33. valnom zhromaždení Slovenského olympijského výboru bol pre Hry XXIX. olympiády v Pekingu 2008 schválený výkonnostný cieľ získať šesť medailí a dovedna štrnásť umiestení do 8. miesta, ktoré sú oceňované diplomom MOV. Na porovnanie: v Aténach 2004 získala slovenská výprava so 64 športovcami šesť medailí (2-2-2), plus šesť ďalších umiestení v prvej osmičke (1x4., 1x5., 1x6. a 3x7. miesto), čiže pekinská bilancia by podľa očakávania mala byť mierne úspešnejšia.

ŠESŤ MEDAILÍ Z MAJSTROVSTIEV SVETA 2007

Čo z hľadiska našich ambícií naznačil rok 2007? V drvivej väčšine letných olympijských športov sa odohrali majstrovstvá sveta. Slováci na nich získali šesť medailí úplne zhodnej kvality, ako v Aténach 2004. O dve zlaté sa postarali vodní slalomári **Michal Martikán** (C1) a bratia **Peter a Pavol Hochschornerovci** (C2), ktorí sú ostrieľanými olympijským harcovníkmi – šampión z Atlanty 1996 Martikán bude v Pekingu obhajovať aténske striebro, Hochschornerovci dokonca už druhý raz zlato. Striebro si vybojovali aténska olympijská šampiónka vo vodnom slalome **Elena Kaliská** (K1 – vybojovala zároveň olympijskú miestenku, ale o letenku sa bude musieť pobiť v internej kvalifikácii predovšetkým s majsterkou sveta 2006 **Janou Dukátovou**) a rýchlostný kanoista **Marián Ostrčil** (C1 1000 m). Bronz, rovnako ako v Aténach, získal štvorkajak na 1000 m, tentoraz v zložení **R. Riszdorfer, M. Riszdorfer, Vlček, Tarr**, okrem toho aj atlét **Libor Charfreitrag** (hod kladivom). Z tejto bilancie je zrejmé, že Slovensko v Pekingu z hľadiska zisku medailí pokojne môže približne zopakovať Atény.

Pravda, ďalšia bilancia našincov na MS v olympijských disciplínach nevzbudzuje priveľa optimizmu. Len dve štvrté (strelec **Mário Filipovič** v trape a rýchlostné kajakárky **Ivana Kmeťová** s **Martinou Kohlovou** v K2 500 m) a jedno ôsme miesto (vodný slalomár **Ján Šajbidor** v K1) – to je málo.

NA OH ISTÝCH ZATIAĽ 26 SLOVÁKOV

Na začiatku roka 2008 malo Slovensko istých 26 miest na OH v Pekingu. Po sedem miesteniek vybojovali športoví strelci i rýchlostní kanoisti a päť vodní slalomári (pre štyri lode, po jednej v každej kategórii). Nominačné kritériá SOV splnili v roku 2007 štyria atléti a Medzinárodná cyklistická únia pridelila Slovensku tri miestenky v cestnej cyklistike. Všetky platia pre preteky s hromadným štartom v cestnej cyklistike a v ich rámci jednu aj pre časovku.

ŽIADOSTI O PÄŤ VOĽNÝCH KARIET

Výkonný výbor SOV zaujal kladné stanovisko ku všetkým piatim žiadostiam slovenských športových zväzov o pridelenie tzv. voľných kariet na účasť na OH v Pekingu, o ktorých rozhoduje tripartitná komisia MOV. VV SOV posudzoval každú žiadosť individuálne. O voľné karty SOV požiadal pre vzpierača Martina Tešoviča, horskú cyklistku Janku Števkovú, športovú gymnastku Ivanu Kováčovú, tenistu Dominika Hrbatého a pre športového strelca Zoltána Baláža.

ŠESŤ TITULOV MAJSTROV EURÓPY

Treba však brať do úvahy aj výsledky na majstrovstvách Európy, kde Slováci v roku 2007 získali v olympijských disciplínach až šesť titulov, čo je nebývalá bilancia. V dvoch prípadoch (Martikán a štvorkajak) sa ich držitelia síce prekrývajú s držiteľmi medailí z MS a v jednom prípade sú „mimo hry" (vodní slalomári **Ladislav a Peter Škantárovci** v C2 sú na vzhľadom na Hochschornerovcov len v pozícii olympijských náhradníkov na jedinú miestenku v tejto kategórii), ale ďalší traja šampióni sú rozhodne v okruhu vážnych uchádzačov o olympijské pocty.

Dvojnásobný bronzový medailista (z OH 1996 a 2004) strelec **Jozef Gönci** vyhral ME v ľubovoľnej malokalibrovke 3x40, v Pekingu však bude mať šancu na úspech ešte v dvoch ďalších disciplinach. Vzpierač **Martin Tešovič** (do 105 kg) po suverénnom európskom triumfe vo všetkých disciplínach mal ambíciu uspieť aj na MS, ale po bronze v trhu nezdvihol základ v nadhode. Určite je však ašpirantom na olympijský kov – pravda, pekinskú miestenku zatiaľ nemá. Ďalší európsky šampión, už spomínaný **Ján Šajbidor**, síce vybojoval olympijskú miestenku pre Slovensko, ale o právo štartu v Pekingu sa ešte bude musieť pobiť s domácimi súpermi. Nech v tomto boji vodnoslalomárskom boji uspeje ktokoľvek, rovnako ako nominovaná žena v K1 bude môcť mať na olympiáde oprávnene vysoké ambície.

ĎALŠÍ ŠPORTOVCI S VYSOKÝMI AMBÍCIAMI

Nie je žiadnym tajomstvom, že slovenská špička v olympijských odvetviach je úzka a v popredí sa už veľa rokov objavujú takmer stále tie isté mená. Napriek tomu môže mať Slovensko v hre o popredné umiestenia reálne ešte viacero ďalších elitných športovcov. Dvakrát strieborná plavkyňa z OH 2000 **Martina Moravcová** zo zdravotných dôvodov v roku 2007 ustúpila z niekdajších pozícií, ale keď bude fit, na 100 m motýlik stále môže bojovať o popredné umiestenia. Tenistka **Daniela Hantuchová** je schopná zdolať kohokoľvek. To isté platí aj pre strelkyňu **Zuzanu Štefečekovú** (trap). V streľbe sa už veľmi výrazne dokázali presadiť aj **Danka Barteková** (skeet), **Erik Varga** (trap), či **Daniela Pešková** (športová puš-

■ *Maketa hlavného olympijského štadióna „vtáčieho hniezda", ktorý bude počas Hier XXIX. olympiádou dominantou „srdca" olympiády, tzv. Olympic Green.*

VODÁCI PRIAMO PRI AREÁLI

Počas októbrovej návštevy delegácie Slovenského olympijského výboru v Pekingu sa podarilo vybaviť hotelové ubytovanie pre našich vodákov v tesnej blízkosti areálu pre vodný slalom, rýchlostnú kanoistiku a veslovanie v Šunji, ktorý je najvzdialenejším pekinským olympijským športoviskom. To znamená, že v čase záverečnej prípravy na preteky najprv naši vodní slalomári, ktorí súťažia v prvej polovici programu OH, a potom aj rýchlostní kanoisti, ktorí súťažia počas druhej časti Hier, budú môcť relaxovať v prestávkach priamo pri areáli v Šunji. Nemusia sa teda vracať do Olympijskej dediny, kam cesta potrvá zhruba pol druha hodiny. Ušetria tak čas aj sily.

ka). Ani atletika nie je len Charfreitag. Veľký potenciál naznačili aj **Lucia Klocová** (beh na 800 m), **Mikuláš Konopka** (vrh guľou), či **Miloslav Konopka** (hod kladivom). A nemožno zabudnúť ani na džudistov **Zoltána Pálkovácsa** (do 100 kg) a strieborného medailistu z OH 2004 **Jozefa Krnáča** (do 66 kg).

Hoci z uvedených športovcov si viacerí ešte právo štartu na olympijských hrách 2008 zatiaľ nezabezpečili, je ich dosť na to, aby sme nemuseli byť pesimistickí. V Pekingu Slovensko naozaj môže zopakovať Atény, možno ich aj prevýšiť. Treba však pre to ešte veľa urobiť.

NOVÝ PROJEKT OLYMPIJSKÝCH TÍMOV

Po olympijských hrách v Aténach ministerstvo školstva na základe požiadaviek viacerých športových zväzov zrušilo dovtedajší úspešný projekt Top tímu, ktorý sa prvý raz uplatnil pred OH 2000 v Sydney. Slovenský olympijský výbor vyhodnotil nový systém s podporou vybraných športovcov MŠ SR ako menej efektívny a produktívny než predošlý, pretože nezohľadňoval špecifiku jednotlivých športov a disciplín a do

■ *Dvaja naši vlaňajší majstri Európy – vzpierač Martin Tešovič (vľavo) a strelec Jozef Gönci.*

kritérií na finančnú podporu zaviedol určité rovnostárstvo.

V záujme pomôcť zlepšiť podmienky na prípravu predovšetkým tých športovcov, od ktorých možno oprávnene očakávať na Hrách XXIX. olympiády popredné umiestenia, ale aj talentom s výhľadom na OH 2012 v Londýne (to isté platí aj pre prípravu na ZOH 2010 a 2014), Slovenský olympijský výbor pripravil koncom roka 2006 nový **projekt Slovenského olympijského tímu**. V jeho rámci chcel s využitím štátnych dotácií cielene podporiť predovšetkým najvýkonnejších športovcov (Elite tím Slovensko), ale aj športovcov s reálnou šancou kvalifikovať sa na OH či ZOH (vybraní športovci SOV) a najperspektívnejších mladých športovcov do 23 rokov (Junior tím Slovensko).

V priebehu roka 2007 predseda SOV **František Chmelár** s ministerstvom o tomto projekte dlho diskutoval. Napokon došlo k dohode, na základe ktorej sa od začiatku roka 2008 bude realizovať projekt olympijských tímov s dlhodobou osobitnou podporou podľa návrhu SOV – nad rámec doterajšej podpory vybraných športovcov MŠ SR.

TEXT ĽUBOMÍR SOUČEK
FOTO JURAJ BOBULA, ŠTARTFOTO/ JAKUB SÚKUP a JÁN SÚKUP

Moravcová bude mať 30 súperov

Našu elitnú plavkyňu **Martinu Moravcovú**, ktorá je v príprave už na svoje piate olympijské hry, nominoval Slovenský olympijský výbor ako svoju **kandidátku do komisie športovcov MOV**. Voľby do komisie športovcov sa uskutočnia počas OH v Pekingu a hlasovať budú samotní športovci. Športovci vyberú štyroch kandidátov, ktorí majú v 19-člennej komisii nahradiť kvarteto s končiacim sa mandátom - Sergeja Bubku (Ukrajina), Roberta Ctvrtlika (USA), Barbaru Kendallovú (Nový Zéland) a Alexandra Popova (Rusko). **Voľba do komisie športovcov MOV na OH následne znamená aj členstvo v Medzinárodnom olympijskom výbore.**

Martina Moravcová kandidovala do komisie športovcov už na OH 2000 v Sydney. Na osem miest v komisii, ktoré následne znamenali aj členstvo v MOV, bolo vtedy 44 kandidátov. Dvojnásobná strieborná olympijská medailistka skončila s 520 hlasmi vo voľbách na 15. mieste, na zvolenie by potrebovala o 92 hlasov viac.

V Pekingu bude na štyri miesta v komisii športovcov menej kandidátov, ako bolo v Sydney 2000 na osem postov - 31, ale konkurencia súčasných aj nedávnych špičkových športovcov je mimoriadne tvrdá. Z doterajších členov komisie sa o členstvo uchádzajú **znovu Popov a Kendallová**, okrem nich aj šéfka komisie športovcov Európskych olympijských výborov **Claudia Böckelová**, hviezdne tenistky **Justine Heninová, Amélie Mauresmová** a **Arantxa Sanchezová-Vicariová**, svetoznámi atléti **Liu Siang, Wilson Kipketer, Paul Tergat,** či **Kodži Murofuši**. Najviac známych mien je práve z Moravcovej plávania: okrem Popova kandidujú ďalší olympijskí víťazi **Grant Hackett, Otylia Jedrzejczaková** a **Camelia Potecová**.

■ **ZOZNAM KANDIDÁTOV: Luciana Aymarová** (Arg., pozemný hokej), **Claudia Böckelová** (Nem., šerm), **Igor Boraska** (Chor., veslovanie), **Iztok Čop** (Slovin., veslovanie), **Chišinbat Erdenet-Od** (Mong., džudo), **Susana Feitorová** (Portug., atletika), **Julie Foudyová** (USA, futbal), **Grant Hackett** (Aus., plávanie), **Justine Heninová** (Belg., tenis), **Chris Hoy** (V. Brit., cyklistika), **Či-hsiung Huang** (Taiwan, taekwondo), **Salim Iles** (Alž., plávanie), **Otylia Jedrzejczaková** (Poľ., plávanie), **Barbara Kendallová** (N. Zél., jachting), **Wilson Kipketer** (Dán., atletika), **Čing Li** (Hongkong, stolný tenis), **Siang Liu** (Čína, atletika), **Tereza Marinovová** (Bul., atletika), **Amélie Mauresmová** (Franc., tenis), **Dae Sung Moon** (Kór. Rep., taekwondo), **MARTINA MORAVCOVÁ** (SR, plávanie), **Kodži Murofuši** (Jap., atletika), **Alexander Popov** (Rus., plávanie), **Camelia Potecová** (Rum., plávanie), **Yumilka Ruizová-Luacesová** (Kuba, volejbal), **Arantxa Sanchezová-Vicariová** (Špan., tenis), **Žanna Sorokinová** (Ukr., plávanie), **Nikola Stojič** (Srb., veslovanie), **Artur Tajmazov** (Uzb., zápasenie), **Paul Tergat** (Keňa, atletika), **Pedro Jang** (Guat., bedminton).

Šport trpí finančnou podvýživou –

Slovenský šport dostáva zo štátneho rozpočtu 0,3 % – pri živote ho držia najmä obce, mestá a rodičia

Slovenský šport má z finančného pohľadu na svoj rozvoj ročne necelú štvrtinu toho, čo český. Ekonomické porovnanie, ktoré sa v médiách objavilo k 15. výročiu rozdelenia Československa, prekvapilo aj tých, čo tušili, že nožnice sa roztvorili viac, ako zodpovedá pomeru v počte obyvateľov, ba aj úspešnosti športu vo dvoch častiach pred časom spoločnej krajiny.

Poddimenzovanosť finančnej podpory športu existuje od vzniku Slovenskej republiky. Dôkazy v podobe faktov poznajú aj slovenskí politici. Mali ich na stole už koncom deväťdesiatych rokov.

Dôstojná štátna podpora športu je problém, s ktorým zápasili všetky slovenské vlády, ale ani jedna ho nevyriešila. Každá narazila na to isté: odpor ministerstva financií. Scenár sa opakuje aj v prípade najnovšieho pokusu o zákon o športe.

KORENE CHÝB V ROKOCH 1992-94

Prvú verziu analýzy financovania slovenského športu predložilo ministerstvo školstva už v roku 1999. Konštatovalo v nej, že **„je potrebné vrátiť sa do rokov 1992 až 1994, nakoľko korene súčasnej zložitej situácie sú dôsledkom chýb v uvedených rokoch“**.

Išlo o sériu mylných rozhodnutí štátnej aj spolkovej sféry. Dve chyby však boli obzvlášť hrubé. Obe idú na tričko slovenských politikov a štátnych úradníkov.

Prvá: Do slovenského rozpočtu po rozdelení Československa zabudli premietnuť výdavky na štátnu reprezentáciu, ktoré sa dovtedy hradili z federálneho rozpočtu – v roku 1992 predstavovali 430 miliónov Kčs.

Druhá: Ulakomili sa na „zlaté teľa“, lukratívne federálne hry Športka, Sazka, Šanca a Mates, ktoré zdedili slovenské športové spolky.

ZÁZRAK: ŠPORT PREŽIL

Obrazne: český šport vybehol z riadnej štartovej čiary a z riadnych štartových blokov, kým náš z napochytro pätou vyhĺbených jamôk v poli za dráhou.

V roku 1989 mal slovenský šport k dispozícii takmer 643 miliónov Kčs (od slovenskej vlády, zo Sazky, ale aj z vlastnej podnikateľskej činnosti). Pritom sa nemusel starať o štátnu reprezentáciu, lebo náklady na ňu plne hradil federálny rozpočet.

Ešte aj v roku 1992, v poslednom roku federácie, bol na tom slovenský šport relatívne slušne: bez zarátania vlastných príjmov napočítal prostriedky vo výške 563 miliónov Kčs.

V prvom roku existencie samostatnej Slovenskej republiky, keď už mal na vlastnom krku reprezentáciu, však dostal iba 431 miliónov slovenských korún (od vlády almužnu 185 miliónov). V druhom dokonca ešte o 60 miliónov menej...

V deklarovaní podpory športu slovenskí politici českých dokonca tromfnú. Slová však nestačia. Politici sa buď boja pomôcť, alebo nechcú. Skôr sa však boja. Nie je politická vôľa.“

FRANTIŠEK CHMELÁR, predseda SOV

■ *Olympijská víťazka vo vodnom slalome z Atén 2004 Elena Kaliská ťaží roky z toho, že je členkou Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica, ktoré je financované z rozpočtu ministerstva obrany. Náš najúspešnejší olympijský šport – vodný slalom – navyše môže na prípravu i súťaže využívať areál v Čunove, ktorý je v posledných 15 rokoch jedným z mála špičkových športovísk na Slovensku, postavených s využitím prostriedkov z verejných zdrojov. Dlhoročné skvelé výsledky v tomto športe zodpovedali vysokej podpore, ale dnes sú tiež ohrozené.*

FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP

„Považujem za veľmi nešťastný krok bývalej ministerky financií Brigity Schmögnerovej, za ktorej éry sa všetky príjmy z hier a lotérií dali do štátneho rozpočtu, kde sa delia medzi všetky rezorty. Šport dostane iba omrvinku, je vlastne mimo zdroja. Podľa mňa by mal mať šport samostatnú kapitolu.“

IVAN GAŠPAROVIČ, prezident SR

To už sa začal negatívne prejavovať aj lotériový omyl. Česi nechali Sazku v majetku športových spolkov a dodnes im výdatne pomáha financovať šport. Slovenské ministerstvo financií však začalo poľovačku na Športku, tunajšieho následníka Sazky. Napokon sa mu podarilo lukratívne hry de facto zoštátniť a telovýchovnú stávkovú spoločnosť úplne vytlačiť z trhu. Pravda, za cenu viacročného hlbokého prepadu lotériových príjmov a, ako sa ukázalo neskôr, aj za cenu vážnej hrozby prehry v súdnom spore Športka verzus Tipos (podľa prvostupňového rozsudku má štát zaplatiť takmer dve miliardy korún).

Ak túto likvidačnú politiku slovenský šport prežil, možno to pokladať za malý zázrak.

MÍNUS JEDNA MILIARDA

„Jednou metodickou chybou – nepremietnutím výdavkov federálneho rozpočtu – prišiel šport v Slovenskej republike len v roku 1993 o takmer 300 miliónov Sk a tým, že sa vo východiskovom roku vytvorila zlá základňa, k dnešnému dňu tento rozpočtový prepad narástol na sumu presahujúcu jednu miliardu Sk,“ konštatoval materiál Národný program rozvoja športu SR, ktorý vláda schválila v roku 2001. Škodu, ktorú šport utrpel v rokoch 1993-96 **„zmenou rokmi overeného systému financovania z lotérií“**, odhadol na približne 600 miliónov Sk.

Správa o stave telesnej kultúry z roku 2004, ktorú prerokoval i parlament, zhŕňa dôsledok: **„V porovnaní s krajinami strednej Európy a krajinami Európskej únie môžeme jednoznačne skonštatovať, že zo štátneho rozpočtu sa na oblasť športu vynakladá nedostatočný objem finančných prostriedkov.“**

Športu by významne pomohlo už to, keby sa dodržiaval zákon o telesnej kultúre z roku 1997, ktorý určuje povinnosť vyčleniť na šport **„prostriedky štátneho rozpočtu najmenej vo výške 0,5 percenta jeho ročného objemu“**. Zákonná klauzula sa však naplnila jediný raz: v roku 1998. Aj to len preto, že sa do obnosu zahrnuli aj investičné prostriedky vo výške 345 miliónov na Svetovú zimnú univerziádu 1999, ktoré mali pomôcť kandidatúre Popradu-Tatier na zimné olympijské hry 2006.

FACKOVACÍ PANÁK

„Slováci boli určite viac bití,“ poznamenal šéf Českého zväzu telesnej výchovy **Vladimír Srb**, keď ho nedávno vyzvali porovnať situáciu a podmienky v českom a slovenskom športe.

Na Slovensku vo vzťahu moci a športu už pätnásť rokov existuje stav, ktorý by sa dal príkro charakterizovať ako nevyhlásená vojna a jemne ako permanentná nedôvera.

Šport zneužili slovenskí politici už pred rozdelením republiky: naprotiveň Prahe a Sazke schválili iné legislatívne podmienky pre lotériové spoločnosti ako v Čechách. Po osamostatnení sa stal fackovacím panákom v boji koalície

už od rozdelenia Československa

■ *Jedna z najlepších slalomárok sveta Veronika Zuzulová je čítankovým prípadom toho, aký obrovský je na Slovensku často podiel rodiča na prieniku športovca medzi elitu. Štát Zuzulovej pomohol neporovnateľne menej.* FOTO SITA

s opozíciou. Príkladom je viac: lotériová vojna, vynucovanie si výmien šéfov Slovenského združenia telesnej kultúry prišikrcovaním kohútikov toku štátnych peňazí a najmä - série finančných kontrol v najväčšom spolku v súvislosti s investíciami na Svetovú zimnú univerziádu 1999. Tie mali za následok likvidačné pokuty a exekúcie, v ktorých štát nechal pod cenu rozpredať takmer všetko rodinné striebro športu (akcie Šport-ky, areál FIS na Štrbskom Plese i Športcentrum v Bojniciach). Ale žiadne súdne dohry: ani jednému športovému funkcionárovi nebolo dokázané rozkrádanie či obohatenie sa.

ŠPORTU CHÝBA SÚDRŽNOSŤ

Slovenský šport sa nedokázal postaviť na odpor. Po novembri sa rozčlenil na veľa spolkov, ktoré si strážia iba vlastné záujmy. Všetky pokusy utvoriť strešný orgán stroskotali. Štátna moc nemala a nemá v telovýchovnom hnutí ústredného a silného partnera. Robí si po svojom a šport na to dopláca.

Od januára 1999 všetky financie z verejných zdrojov (aj z lotérií) prúdia jediným kanálom – cez štátny rozpočet. Na narábanie s nimi sú prísne pravidlá, ktoré majú športové organizácie často objektívny problém dodržiavať. Zrušením Štátneho fondu telesnej kultúry v roku 2001 prišla spolková sféra o možnosť spolurozhodovať aspoň o rozdelení výnosov z lotérií. Navyše, zo zákona o hazardných hrách vypadla garancia, že minimálne 50 percent výnosov z lotérií sa použije na telesnú výchovu a šport.

Najnovšou hrozbou je návrh zákona o spolkoch. **„Významne by obmedzil zdroje príjmov športových spolkov,“** tvrdí **Ľubomír Dobrík**, generálny tajomník Asociácie telovýchovných jednôt a klubov SR a člen rady vlády pre mimovládne neziskové organizácie. Možné straty odhaduje na 500 miliónov korún. Zároveň však verí, že konečná verzia zákona bude iná. Mimovládne organizácie – na rozdiel od športových - tvoria súdržný a vplyvný blok.

ROZPOČET: 7 ROKOV BEZ NÁRASTU

Český šport mal v štátnom rozpočte na rok 2007 garantovaných tri a štvrť miliardy českých korún, kým náš 1,2 miliardy slovenských. Susedia navyše každý rok dostanú vyše miliardu Kč z výnosov Sazky.

Štátny rozpočtový príspevok na šport je približne na rovnakej úrovni už sedem rokov. Príjmy štátneho rozpočtu sa od roku 2002 zdvihli o viac než tretinu, ale výdavky na šport nezohľadnili ani mieru inflácie.

Ficova vláda v programovom vyhlásení sľúbila **„postupný nárast financovania športu“**. Rezortu školstva tohto roku v porovnaní s vlaňajškom pridala takmer štyri miliardy, no na šport je v jeho kapitole ešte o 9 miliónov menej ako minule. Podľa generálneho riaditeľa sekcie športu ministerstva školstva **Pavla Macku** to súvisí s lanským znižovaním štátnej administratívy. Národné športové centrum prepustilo 16 ľudí.

Slovenský štátny rozpočet dáva na šport tretinu percenta (!). Keby existoval európsky rebríček, určite by sme figurovali na jeho chvoste.

ZÁKON O ŠPORTE – ŤAŽKÝ PÔROD

„Systémovo to vyrieši až nový zákon o športe,“ tvrdí vládny splnomocnenec pre šport a mládež **Dušan Galis**.

Terajšia vláda je už tretia, ktorá sa ho chystá prijať. A trápi sa s ním ako predošlé.

Prvá verzia legislatívneho zámeru bola razantná: chcela zmeniť zákon o hazardných hrách tak, aby 50 percent výťažku z lotérií alebo z licenčných poplatkov za prevádzkovanie hracích automatov sa definovalo ako nedaňový príjem štátneho rozpočtu a slúžilo na rozvoj športu. Sumu približne 750-800 miliónov korún mala rozdeľovať správna rada ministerstva, zložená zo zástupcov štátnej správy aj športových spolkov. Rátala dokonca aj s osobitnými dôchodkami pre zvlášť úspešných športovcov po dovŕšení veku 50 rokov.

Návrh však narazil na odpor niektorých ministerstiev. Rezort financií bol aj proti zredukovanej verzii. Vláda napokon odporučila, aby ministri školstva a financií odstránili rozpor v otázke navýšenia peňazí v procese prípravy paragrafového znenia.

K zhode však nedošlo, a tak sa ministerstvo školstva rozhodlo nechať v platnosti zákon o telesnej kultúre z roku 1997 a novelizovať iba niektoré jeho pasáže. Okrem toho navrhlo Zákon o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

„Je to najlepšie z doterajších riešení,“ myslí si šéf Slovenského olympijského výboru **František Chmelár. „Ak už nepomôže, tak aspoň neuškodí.“**

Rozhodujúcu otázku – financovanie športu – však toto riešenie odsúva do budúcnosti: **„Ministerstvo školstva v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR bude iniciovať rokovanie s Ministerstvom financií SR o zvýšení rozpočtu na oblasť športu v nasledujúcich rokoch a zmenu Zákona č. 171/2005 o hazardných hrách.“**

DVE MILIARDY OD OBCÍ A MIEST A MECENÁŠI RODIČIA

Štátna športová reprezentácia je nemysliteľná bez štátnych financií, ale pre šport celkove sú kľúčové iné príjmy. Na športové aktivity sa na Slovensku ročne vynakladá odhadom najmenej

ŠPORT V KAPITOLE MŠ SR

2002	1 014,6
2003	914,8
2004	1 026,6
2005	1 058,2
2006	935,5
2007	1 019,2
2008	1 011,0

Sumy sú uvedené v miliónoch korún

Uvádzame obdobie po zániku Štátneho fondu telesnej kultúry. V rokoch 2002 – 2006 ide o čerpanie, v roku 2007 o odhad čerpania a v roku 2008 o schválený rozpočet. V sume nie sú zarátané náklady na strediská vrcholového športu ministerstiev obrany a vnútra, ktoré majú rezorty vo svojich kapitolách, ani príspevky športovým organizáciám z rezervy predsedu vlády, prípadne príspevky z mimoriadneho odvodu US Steel v roku 2004.

štyri a pol, pravdepodobne však až päť miliárd korún.

Podobne ako vo vyspelom svete, najväčším podporovateľom športu sú mestá a obce. Podľa ekonomického riaditeľa Združenia miest a obcí Slovenska **Jaroslava Mrvu**, ich podiel na financovaní športových a rekreačných aktivít už prekročil hranicu dvoch miliárd. V roku 2000 dali na šport 590 miliónov Sk, o dva roky 1,03 miliardy a v prvom roku po fiškálnej decentralizácii (2005) už 1,577 miliardy Sk. Predvlani podporili obce športové a rekreačné aktivity najrôznejšími formami dokonca sumou 2,146 miliardy Sk. Bežné výdavky (prevádzka športovísk, náklady na akcie, podpora miestnych športových organizácií a pod.) predstavovali 1,361 miliardy a kapitálové (investície) takmer 786 miliónov.

Čoraz výdatnejším mecenášom športu sú rodičia. Suplujú ignorantský štát, zúfalé školstvo, podvyživené kluby, nedotiahnutý systém starostlivosti o talenty aj nezáujem sponzorov. Keď sú v koncoch, pošlú dieťa do cudziny.

Podmienkou výrazného obratu je o. i. zmena zákona o dani z príjmov. Vláda sa v programovom vyhlásení zaviazala ho prehodnotiť. Podobne aj zákon o hazardných hrách. Zatiaľ však nič nenasvedčuje, že sa k tomu chystá. Osud zákona o športe potvrdzuje, že ľahko sa sľubuje, ale ťažšie plní.

MARIÁN ŠIMO

■ ***Z prísľubov prvej Dzurindovej vlády na uvoľnenie 200 miliónov korún na výstavbu nenáročných hokejových ihrísk po zisku titulu majstrov sveta 2002 sa nezrealizovalo nič. Štát celkove investuje do športovísk málo peňazí. Jeden z našich najlepších hráčov v NHL Marián Gáborík (na snímke pred brankárom NY Rangers Lundqvistom) dal postaviť v Trenčíne vlastný zimný štadión MG Rink. Suploval tak vlastne úlohu štátu...*** FOTO SITA

Chronológia problému financovania športu

VÝCHODISKOVÝ STAV

Slovenská organizácia Čs. zväzu telesnej výchovy mala v roku 1989 k dispozícii takmer 643 miliónov Kčs (ďalšie desiatky miliónov Zväzarm, ktorý združoval branné športy ako streľba, motorizmus, letectvo, parašutizmus). Pritom celá čs. štátna reprezentácia sa financovala z federálneho rozpočtu – sumou vyše 400 miliónov Kčs.

PONOVEMBROVÝ VÝVOJ

■ **1990:** Národná rada SR prijala zákon o telesnej kultúre (198/1990 Z. z.).

■ **1993:** Federálna firma Sazka pred zánikom Československa rozdelila imanie aj práva na lukratívne hry medzi dve spoločnosti v stopercentnom vlastníctve telovýchovných spolkov: českú Sazku a slovenskú Športku. Naše ministerstvo financií však s odvolaním sa na zákon o podmienke majority štátu v lotériovej spoločnosti odmietlo vydať Športke licenciu na hry, ktoré vlastnila. Donútilo Slovenské združenie telesnej kultúry (SZTK) založiť Tipos s 52,5-percentným podielom štátu s tým, že chod hier bude ďalej zabezpečovať Športka. Neskôr sa muselo SZTK vzdať v prospech štátu aj menšinového podielu v Tipose.

■ **1994:** Zákonom NR SR vznikol Štátny fond telesnej kultúry, ktorý rozdeľoval najmä výnosy z lotérií. V jeho 15-člennej rade bolo 10 zástupcov športových spolkov a 5 zástupcov ústredných orgánov štátnej správy.

■ **1996:** Štát začal posielať na SZTK finančné kontroly. Následne sa jeho novým predsedom stal bývalý štátny tajomník ministerstva školstva Baltazár Dubeň. Vláda schválila transformáciu telesnej kultúry, ktorú hnutie neprijalo.

■ **1997:** Zákon č. 288/1997 o telesnej kultúre určil, že na podporu športu sa majú každoročne vyčleniť „prostriedky štátneho rozpočtu najmenej vo výške 0,5 percenta jeho ročného objemu alebo prostriedky štátneho rozpočtu ustanovené osobitným zákonom o podpore športu štátom“. Osobitný zákon sa dodnes neprijal a „polpercentná klauzula“ sa dodržala iba v roku 1998 – aj to len vďaka tomu, že sa do obnosu zahrnulo 345 miliónov na investície v súvislosti so Svetovou zimnou univerziádou 1999 a s kandidatúrou Popradu-Tatier na ZOH 2006.

■ **1998:** Štátny Tipos odpojil spolkovú Športku od technického zabezpečovania hier - rozhodol sa robiť si všetko sám.

■ **1999:** Správa finančnej kontroly začala preverovať narábanie s financiami na Svetovú zimnú univerziádu 1999, ktoré štát poskytol prostredníctvom SZTK. Pokuta aj s penálmi postupne dosiahla až 800 miliónov, hoci vláda dala na univerziádu len 345 miliónov. Výnosy z lotérií sa na základe novely zákona č. 194/1999 sa stali príjmom štátnom rozpočtu – odvtedy všetky financie pre šport začali podliehať prísnemu režimu narábaniu s rozpočtovými prostriedkami.

■ **2000:** Športka zažalovala Tipos: žiadala zastaviť prevádzkovanie jej hier a vyplatiť za neoprávnené používanie značiek a obohacovanie sa 307 miliónov Sk.

■ **2001:** Vláda schválila Národný program rozvoja športu do roku 2010, ktorý obsahoval aj model financovania s tromi základnými formami: odvetvová (reprezentácia a športové zväzy), účelová (projekty), programová (podpora združení a investičnej výstavby).

■ **2002:** Rozhodnutím vlády a parlamentu prestal existovať Štátny fond telesnej kultúry a športové spolky stratili možnosť ovplyvňovať rozdeľovanie financií – odvtedy všetky peniaze idú cez kapitolu ministerstva školstva. V júli vstúpila do platnosti novela zákona o telesnej kultúre, podľa ktorej zdrojmi financovania sú najmä: a) prostriedky štátneho rozpočtu najmenej vo výške 0,5 percenta jeho ročného objemu alebo prostriedky štátneho rozpočtu ustanovené osobitným zákonom o podpore športu štátom, b) výnosy z lotérií a iných podobných hier, c) prostriedky občianskych združení, d) príjmy z reklám, e) prostriedky z darov, f) prostriedky z úverov fyzických osôb, g) prostriedky samosprávnych krajov a obcí. V októbri Tipos premenoval Športku na Loto, Šancu na Joker a Mates na Loto 5 z 35.

■ **2003:** Keďže SZTK nezaplatilo pokutu 800 miliónov a nestiahlo žalobu na Tipos, štát dal zelenú exekúcii na majetok združenia. Najskôr prišlo o 68 percent akcií Športky, ktoré získala firma Luka & Bramer Group: za akcie v nominálnej hodnote 85 miliónov zaplatila 21 miliónov. Neskôr stratilo lukratívny hotel FIS na Štrbskom Plese a Športcentrum v Bojniciach. Popritom pokračovala séria previerok ministerstva financií a Správy finančnej kontroly v subjektoch združenia.

■ **2004:** Vláda a parlament prerokovali správu o stave športu, ktorá konštatuje, že cca 1 miliarda korún „ani zďaleka nepostačuje“ a že „zo štátneho rozpočtu sa na oblasť športu vynakladá nedostatočný objem finančných prostriedkov.“

■ **2004:** Nový zákon o hazardných hrách zrušil článok, že z výťažkov lotérií má ísť minimálne 50 percent na telovýchovné a športové účely.

■ **2004 - 2007:** Všetky pripravované vládne návrhy nového zákona o športe stroskotali na stanovisku ministerstva financií. Opozičný návrh sa v parlamente vlani nedostal ani do druhého čítania.

■ **2007:** Krajský súd v Bratislave vyniesol prvostupňový rozsudok, podľa ktorého Tipos musí zaplatiť Športke 1,003 miliardy korún a úroky z omeškania za neoprávnené používanie značiek jej hier, know-how a obohatenie sa. Tipos sa odvolal na Najvyšší súd, ktorý sa prípadom ešte nezaoberal. Športové spolky však už v Športke nemajú nijaký podiel: zvyšných 23 percent predali pred rokom majoritnému vlastníkovi, ktorým sa medzičasom stala spoločnosť Verde Holding so sídlom v Luxembursku. Ministerstvo školstva sa pre odpor ministerstva financií namiesto nového zákona o športe rozhodlo otázku financií riešiť tak, že navrhuje ponechať v platnosti zákon z roku 1997.

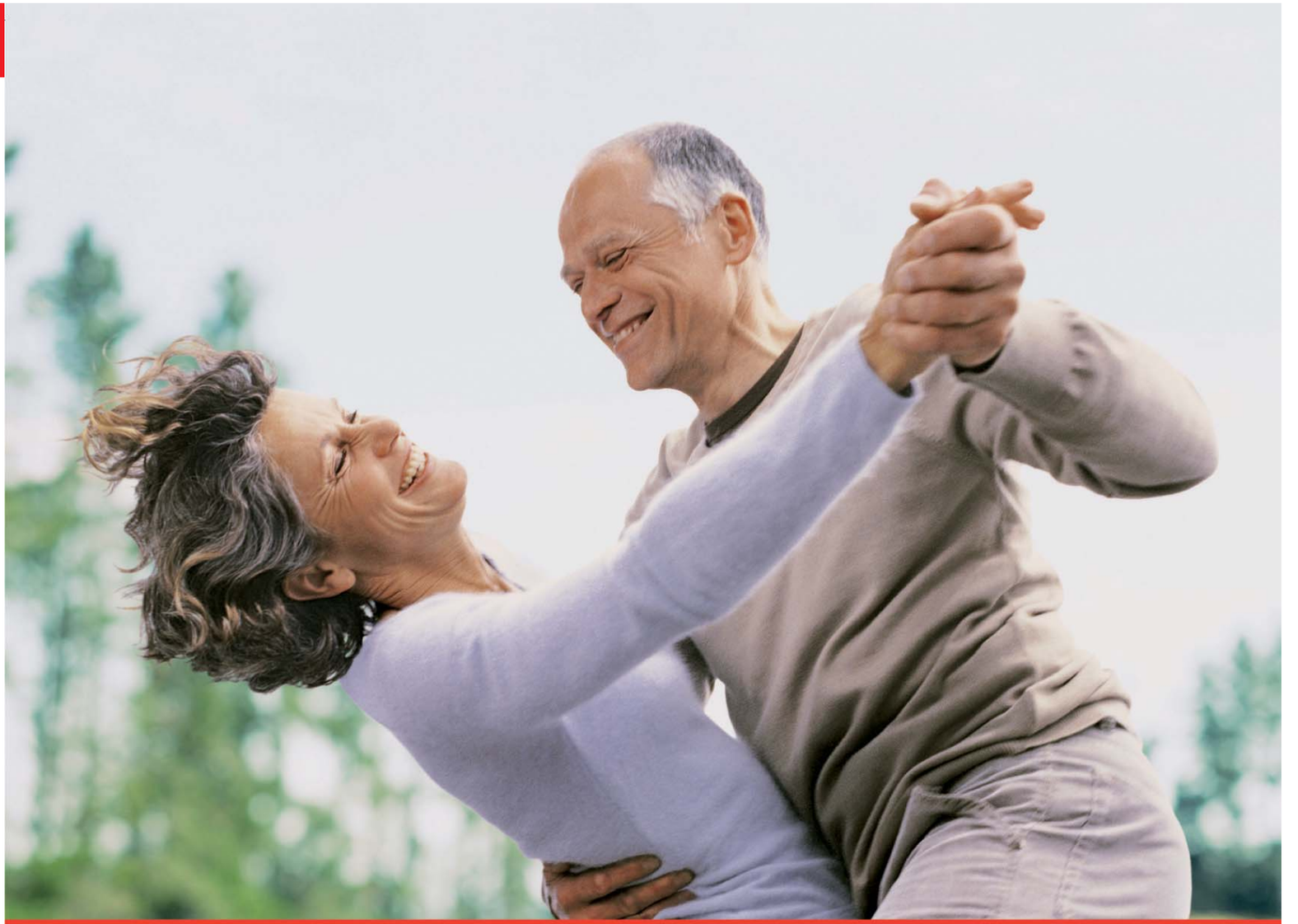

Máme 85 rokov

a stále viac energie

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

SLOVENSKO Olympijský tím

Západoslovenská energetika, váš spoľahlivý dlhoročný partner, je generálnym partnerom Slovenského olympijského výboru a Slovenského olympijského tímu.

www.zse.sk
www.eon.com

Člen skupiny e·on

Západoslovenská energetika

VÝZNAMNÉ OLYMPIJSKÉ UDALOSTI VO IV. ŠTVRŤROKU 2007

Vydarený štart projektu KFP SOV „Nič nie je nemožné“

Slovenský olympijský výbor a Klub fair play SOV spustili v utorok 27. novembra v Bratislave pilotný projekt **„Nič nie je nemožné"** s cieľom zapojiť hendikepované a zdravé deti do spoločných aktivít. **„Na projekte, ktorý sa skladá z piatich disciplín, chceme dokázať, že deti dokážu bez rozdielu hendikepu spolu súťažiť, zabávať sa a byť k sebe tolerantné,"** povedala koordinátorka projektu, národná vyslankyňa pre šport, toleranciu a fair play Rady Európy **Katarína Ráczová. Partnermi projektu boli Stredoeurópska nadácia a Slovnaft, člen skupiny MOL.**

Dobrú vec prišli na Základnú školu na Tbiliskej ulici v Bratislave osobne podporiť dvojnásobní olympijskí víťazi vo vodnom slalome **Peter** a **Pavol Hochschornerovci,** sprevádzaní ich otcom a trénerom **Petrom Hochschornernom starším,** ďalej tréner našich hokejových majstrov sveta z roku 2002 **Ján Filc**, paralympionici **Marek Margoč** a **Róbert Ďurkovič**, ako aj **basketbalistky Slovana Bratislava**. Na podujatí na ZŠ na Tbiliskej ulici sa zúčastnilo 80 detí - 20 z Internátnej školy Gejzu Slaninku pre sluchovo postihnuté deti, pochádzajúcich z celého Slovenska, a 60 z piatich bratislavských základných škôl. A práve známi športovci im najprv slovom a potom aj pohybom (pri basketbale) odkrývali taje športu.

Celé dianie na škole malo viacero dejstiev. Prítomnosť úspešných olympionikov, paralympionikov i známeho trénera využili organizátori na to, aby sa deti ich prostredníctvom bližšie zoznámili so športom. V laviciach sedeli spoločne sluchovo postihnuté i zdravé deti a všetko vypovedané sa zároveň tlmočilo do posunkovej reči. Na besedy o športe nadviazalo aktívne športovanie. **Extraligové basketbalistky Slovana Bratislava** pod vedením trénerky **Tatiany Gallovej** previedli deťom, ako vyzerá špičkový basketbal a aj s nimi zahrali zápas. Športové zápolenie sa odohralo aj vo futbale, a pohybové aktivity spestrila výuka tanca pod vedením hlavného trénera tanečného centra Eleganza **Milana Bačiaka**.

Tým sa spoločný program detí zďaleka nekončil. Na športovanie nadviazala umelecká činnosť. Ich úlohou bolo umelecky dotvoriť úmyselne nedokončený príbeh laureáta ocenenia fair play. Potom sa pokračovalo stvárnením životného príbehu niektorého člena družstva a zobrazením hlavnej myšlienky projektu („Tento deň mojimi očami") rôznymi umeleckými prejavmi.

Najlepšie tímy mali možnosť predviesť riešenia jednotlivých úloh aj verejne 4. decembra od 14.00 v priestore hlavnej rotundy obchodného centra Polus City Center v Bratislave.

■ *Časť účastníkov projektu „Nič nie je nemožné“ so známymi olympijskými a paralympijskými osobnosťami.* FOTO ĽUBOMÍR SOUČEK

■ **OLGA CONNOLLYOVÁ-FIKOTOVÁ NAVŠTÍVILA SOV.** V októbri navštívila sídlo SOV olympijská legenda **Olga Connollyová-Fikotová** (na snímke **Ľubomíra Součka)**, ktorá na OH 1956 v Melbourne ako reprezentantka ČSR zvíťazila v hode diskom a potom štyrikrát štartovala na OH vo výprave USA. Pri svojej rozlúčke v Mníchove 1972 bola dokonca vlajkonosičkou americkej výpravy. Jej sobáš s americkým olympijským víťazom 1956 v hode kladivom Haroldom Connollym vzbudil v časoch vyhrotenej studenej vojny celosvetovú senzáciu a patrí k silným príbehom olympijskej histórie. V Slovenskom olympijskom dome prijala túto svetoznámu športovú osobnosť podpredsedníčka SOV pre rozvoj olympizmu **Mária Mračnová**, sama dvojnásobná olympionička v skoku do výšky. Pri následnom obede robil Olge Connollyovej-Fikotovej spoločnosť aj predseda komisie SOV pre šport a životné prostredie **Juraj Bobula.** V štvorhodinovej debate sa Olga Connollyová-Fikotová vyznala z hlbokého vzťahu k olympijským ideálom. **„Ešte aj dnes sa rada vraciam ku Coubertinovým myšlienkam. Na svete nie je nič, čo drží ľudstvo viac pohromade, ako olympijské hnutie,“** hovorí. Po tom, čo ju po sobáši s Američanom Československo odvrhlo, veľmi túžila aj pre svoju novú vlasť získať olympijskú medailu. Nepodarilo sa jej to, ale za rovnakú poctu považuje výber do funkcie vlajkonosičky vo výprave USA na OH 1972. **„Najväčším vyznamenaním pre mňa bolo, že za vlajkonosičku ma zvolili kapitáni tímov jednotlivých športov,“** povedala.

■ **DELEGÁCIA SOV V PEKINGU.** Trojčlenná delegácia Slovenského olympijského výboru, v ktorej boli predseda **František Chmelár**, generálny sekretár **Jozef Liba** a člen výkonného výboru **Ľubor Štark**, zároveň predseda predstavenstva Slovenskej olympijskej marketingovej, a.s., v sprievode olympijského atašé slovenskej výpravy **Petra Klenovského** navštívila v októbri Peking. V dejisku Hier XXIX. olympiády absolvovali predstavitelia SOV **rokovania s jednotlivými oddeleniami organizačného výboru BOCOG** (s oddelením pre vzťahy a služby NOV, s oddeleniami dopravy, Olympijskej dediny, vstupeniek, logistiky a medzinárodných vzťahov), ďalej prehliadku olympijských športovísk, stretnutie s veľvyslancom SR v Číne **Žigmundom Bertókom**, i návštevu reštauračného zariadenia v centre Pekingu, ktoré bude počas OH 2008 slúžiť ako **Slovenský dom.** Predstavitelia SOV navštívia Peking najbližšie v apríli 2008, keď sa v dejisku OH uskutoční generálne zhromaždenie Asociácie národných olympijských výborov.

■ **NÁRODNÉ DNI ŠPORTOVÍSK A REKREAČNÝCH AREÁLOV.** Do projektu SOV a jeho komisie pre šport a životné prostredie **„Národné dni čistoty športovísk a rekreačných areálov“** sa v roku 2007 zapojilo 180 organizácií a viac ako 50-tisíc ľudí. S výzvou na účasť na projekte sa SOV obrátil na základné i stredné školy a na regionálne olympijské kluby. Aktivity v rámci projektu prebiehali od mája do októbra a zúčastnilo sa na nich 180 organizácií a presne 50 411 brigádnikov, ktorí pri čistení a skrášľovaní športovísk a rekreačných areálov spolu odpracovali takmer 293-tisíc hodín. Ôsmy ročník tohto v minulosti tradičného projektu vyhlásil SOV po dvojročnej prestávke, pretože v predošlých dvoch rokoch sa dominantné aktivity SOV v ekologickej oblasti zamerali na pomoc Tatrám, spustošeným v novembri 2004 ničivou víchricou. Aktivity v rámci projektu **„Športovci na pomoc Tatrám“** sa v roku 2007 ocitli trochu v ústraní. Podieľalo sa na nich dovedna 162 brigádnikov z Gymnázia v Poprade, zo SZŠ Elektrotechnickej v Liptovskom Hrádku a z Gymnázia sv. Františka v Žiline, ktorí odpracovali v Tatrách spolu 972 hodín. **(sou)**

VÝZNAMNÉ OLYMPIJSKÉ UDALOSTI VO IV. ŠTVRŤROKU 2007

Výzva Klubu fair play SOV

Klub fair play Slovenského olympijského výboru v súlade so svojím poslaním a hlavnými úlohami vyzýva celú slovenskú športovú spoločnosť k participácii na pôsobení proti negatívnym javom na športoviskách, ako sú podvádzanie, korupcia, doping, intolerancia, rasizmus, vulgárnosť, násilie, chuligánstvo, zneužívanie detí v športe. Výzvou oslovuje všetkých, ktorým záleží na kultúrnom prostredí na našich športoviskách, na prostredí v duchu tolerancie a fair play, bez prejavov násilia, neznášanlivosti a vulgárnosti.

KFP SOV sa prednostne a cielene chce venovať tejto problematike, zhromaždiť čo najviac informácií, podnetov, návrhov a na tomto základe hľadať východiská, možnosti, formy a prostriedky pôsobenia. Chce sa **zamerať na hlavné subjekty športového diania, na športovca a diváka, na ich správanie, resp. príčiny nešportového konania, konania, ktoré je v rozpore s ideami športového zápolenia, odporuje duchu fair play, ideálom a myšlienkam olympizmu. Zároveň si KFP SOV chce všímať aj pozitívne príklady, vzory čestného a zodpovedného vystupovania na športoviskách i mimo nich.**

Heslom výzvy Klubu fair play SOV je **„Športuj, hraj a povzbudzuj čestne“**. Klub očakáva námety, i konkrétne príspevky do diskusie zasielané e-mailom, ale prípadne aj poštou. Tieto príspevky pomôžu pripraviť odborný seminár s užitočným dopadom na dianie na našich športoviskách. Mali by sa orientovať predovšetkým na tieto konkrétne témy a otázky:

1. Fair play, šport a výchova - môže šport ovplyvniť charakter človeka? Športové hviezdy - plusy a mínusy. Výchovná sila príkladu športových hviezd. Vplyv športových idolov na formovanie osobnosti mladej generácie. Fair play správanie sa vo vrcholovom športe a jeho vplyv na mládež.

2. Fair play a obecenstvo, športová rivalita a fanúšikovia, fankluby a chuligánstvo - a čo s tým? Je športové súťaženie nástrojom univerzálneho dialógu, alebo sa stali športoviská modernými bojiskami rôznych spoločenských, národných skupín? Intolerancia, xenofóbia, rasizmus – nový fenomén európskeho športu?

3. Podvody, korupcia a kriminalita v športe.

4. Etické problémy dopingu.

5. Je možné deti športom zneužívať?

Príspevky možno posielať na e-mailovú adresu: **jasekova@olympic.sk,** alebo na poštovú adresu: **Klub fair play SOV, Slovenský olympijský výbor, Kukučínova 26, 838 08 Bratislava**

Jubilejný turnaj o putovný Pohár predsedu ZOK SR

V Košiciach odohrali 8. decembra jubilejný X. ročník turnaja v malom (halovom) futbale o Pohár predsedu Združenia olympijských klubov SR. Pod patronátom SOV ho zorganizoval Olympijský klub Košice. Jubilejný ročník bol zároveň aj **symbolickou oslavou 70. narodenín** predsedu OK Košice i ZOK SR, niekdajšieho popredného futbalového brankára **Antona Švajlena. Na turnaji štartovali štyri družstvá, zložené prevažne z hráčov regionálnych olympijských klubov. OK Západ** reprezentovali členovia OK Trnava pod vedením futbalového olympionika **Stanislava Jarábka**. **OK Stred** utvorili členovia olympijských klubov z Liptovského Mikuláša, Lučenca a Vysokých Tatier pod vedením hokejového olympionika a majstra sveta **Jerguša Baču. Výber Antona Švajlena región Východ** bol poskladaný z hráčov zo Spišskej Novej Vsi, Humenného, Spojov Košice, Koša a Olšian, ktorých A. Švajlen trénoval. A napokon **družstvo OK Košice** tvorili členovia tamojšieho olympijského klubu spoločne **s internacionálmi VSS Košice** pod vedením zlatého futbalového olympionika **Františka Kunza** a zahrali si v ňom aj synovia oslávenca **Ľubomír** (hádzanársky olympionik) a **Anton Švajlenovci. Víťazom sa stalo družstvo OK Západ pred spoločným družstvom OK Košice a internacionálov VSS Košice, tretie skončilo družstvo OK Stred a na štvrtom mieste výber Antona Švajlena región Východ.** Najlepším strelcom turnaja sa stal **Jaroslav Lieskovský** z víťazného tímu a najlepším brankárom **Marián Keda** z OK Košice. **(mk)**

■ *Spoločná fotografia účastníkov turnaja.*

■ **KRST PUBLIKÁCIE O ANTONOVI ŠVAJLENOVI.** Pri príležitosti decembrových 70. narodenín významného člena slovenskej olympijskej rodiny – niekdajšieho popredného futbalového brankára, strieborného olympionika z Tokia 1964, dlhoročného predsedu Olympijského klubu Košice a zároveň predsedu Združenia olympijských klubov SR **Antona Švajlena** (na snímke) vyšla jeho autobiografia s názvom **„Sedem vyznaní futbalového kapitána**", na ktorej príprave spolupracoval **Marián Kafka**. Krst knihy sa uskutočnil 10. novembra v rodisku jubilanta v Solčanoch.

■ **ŠTUDENTI FMFI UK BRATISLAVA OBHÁJILI PRVENSTVO.** Študenti slovenských vysokých škôl sa tradične v období Medzinárodného dňa študentov stretávajú na vedomostnej súťaži o olympizme. Súťažia v témach, ktoré každoročne vypisuje Slovenská olympijská akadémia. V roku 2007 bol obsah zápolenia orientovaný na umelecké súťaže na olympijských hrách a na olympijské hry na ázijskom kontinente. Súťaž s účasťou trojčlenných družstiev siedmich vysokých škôl prebiehala v dvoch častiach. Výsledky úvodného písomného testu boli východiskom pre ďalší úspešný postup v otázkach ústnej časti súťaže. Študenti **FMFI UK v Bratislave** obhájili prvenstvo spred roka a v zmenenom zložení v porovnaní s vlaňajškom **(Katarína Pašeková, Marcel Potočný, Vojtech Potočný ml.)** zvíťazili s pomerne veľkým náskokom pred študentmi **UKF v Nitre** a **právnikmi z UK Bratislava**.

■ **REGIONÁLNY KURZ TELOVÝCHOVNÉHO LEKÁRSTVA.** Začiatkom decembra sa v Trenčianskych Tepliciach viac ako 70 telovýchovných lekárov a odborníkov v oblasti športových vied zúčastnilo na obsahovo bohatom regionálnom kurze telovýchovného lekárstva, ktorý s podporou Olympijskej solidarity zorganizoval SOV a Slovenská spoločnosť telovýchovného lekárstva. Pozvaní prednášatelia z Česka, Nemecka, Poľska a Slovenska v 28 príspevkoch prezentovali najnovšie poznatky v oblasti športovej traumatológie, proprioceptívneho tréningu, funkčnej diagnostiky, vysokohorského tréningu a hrozby génového dopingu.

■ **VYŠIEL ZBORNÍK ČÍSLO 8 Z ČINNOSTI SLOVENSKEJ OLYMPIJSKEJ AKADÉMIE.** Tesne pred koncom roka vydal Slovenský olympijský výbor **Zborník č. 8 s materiálmi z činnosti Slovenskej olympijskej akadémie v rokoch 2003 – 2005.** Zborník obsahuje hlavné referáty a ďalšie príspevky zo seminárov Šport a umenie (október 2003), Svet antických olympiád (jún 2004), Film a šport (apríl 2005) a Olympizmus v 21. storočí (november 2005), ako aj ďalšie materiály určené na študijné účely, napríklad o úpolových športoch na olympijských hrách.

Podrobné informácie o udalostiach SOV na www.olympic.sk v SOV AKTUÁLNE.

JUBILANTI Z RADOV SLOVENSKÝCH OLYMPIONIKOV V ROKU 2008

80 ROKOV

● **JÁN ZACHARA** – olympijský víťaz v boxe v kategórii do 57 kg v Helsinkách 1952, na OH 1956 v Melbourne sa prebojoval do štvrťfinále. Víťaz všeslovanských majstrovstiev 1946. Zo 430 oficiálnych zápasov vyhral 365. Narodený **27. 8. 1928** v Kubre pri Trenčíne.

75 ROKOV

● **LADISLAV BAČÍK** – Účastník OH 1952 a 1956 v plávaní, na 100 m znak v Helsinkách vyradený v rozplavbe, v Melbourne v semifinále. Narodený **14. 7. 1933** v Piešťanoch.

● **ANNA KRAUSOVÁ-MAREJKOVÁ –** Na OH 1956 v Melbourne štvrtá na kladine a členka piateho družstva športových gymnastiek. S družstvom strieborná na MS 1958 a bronzová na MS 1954. Na ME 1957 štvrtá na bradlách, piata na kladine a šiesta vo viacboji. Narodená **24. 10. 1933** v Turzovke.

● **JÁN STARŠÍ** – Na ZOH 1960 člen štvrtého družstva hokejistov. Strieborný na MS 1961 (zároveň majster Európy), bronzový na MS 1959 a 1963. V čs. reprezentácii dal v 73 zápasoch 29 gólov, v I. lige v 300 zápasoch 267 gólov. Ako jeden z dvojice trénerov priviedol tím ČSSR k titulom majstrov sveta 1976 a 1977 i k striebru na ZOH 1976. Je členom Siene slávy IIHF. Narodený **17. 10. 1933** v Sokolčiach.

● **JOZEF TÖRE** – V boxe štartoval na OH 1960 v Ríme, v kategórii do 60 kg vypadol v 1. kole. Narodený **16. 11. 1933** v Boľkovciach.

70 ROKOV

● **JOZEF GOLONKA** – Trikrát štartoval na ZOH, v Grenoble 1968 bol v striebornom, v Innsbrucku 1964 v bronzovom a v Squaw Valley v štvrtom družstve čs. hokejistov. Na MS bol ešte trikrát členom strieborného a dvakrát bronzového družstva. V čs. reprezentácii dal v 134 zápasoch 82 gólov (najviac spomedzi všetkých Slovákov), v I. lige v 330 zápasoch 298 gólov. Po skončení kariéry bol úspešným trénerom. Je členom Siene slávy IIHF. Narodený **6. 1. 1938** v Bratislave.

● **MARTA SKUPILOVÁ –** Na OH 1956 v Melbourne na 100 m motýlik vyradená v rozplavbe. Na ME 1958 bronzová na 100 m motýlik. Narodená **28. 3. 1938** v Bratislave.

● **JURAJ MIKLUŠICA** – Na OH 1960 v Ríme bol v cyklistickom tandeme so Škvareninom vyradený vo štvrťfinále. Narodený **14. 4. 1938** v Bratislave.

● **VOJTECH MASNÝ** – Člen strieborného družstva futbalistov na OH 1964 v Tokiu. V I. Lige odohral 280 zápasov a strelil 75 gólov. Narodený **8. 7. 1938** v Chynoranoch.

● **ĽUDOVÍT CVETLER** – Člen strieborného družstva futbalistov na OH 1964 v Tokiu. So Slovanom Bratislava vyhral Pohár víťazov pohárov 1969 a titul majstra ČSSR 1970. V I. lige odohral 300 zápasov a strelil 80 gólov. Narodený **17. 9. 1938** v Bernolákove.

● **VOJTECH TÓTH** – Na OH 1960 v Ríme šiesty v gréckorímskom zápasení do 62 kg. Narodený **16. 11. 1938** v Bake.

● **STANISLAV JARÁBEK** – Na OH 1968 v Mexico City člen družstva, ktoré nepostúpilo zo skupiny. V I. lige odohral 395 zápasov, so Spartakom Trnava bol majstrom ČSSR 1968 a 1969. Neskôr úspešný tréner. Narodený **4. 12. 1938** v Suchej nad Parnou.

● **FRANTIŠEK GREGOR** – Na ZOH 1964 v Innsbrucku člen bronzového družstva hokejistov. Bol v striebornom družstve na MS 1961 (zároveň majster Európy) a v bronzovom na MS 1963. Narodený **8. 12. 1938** v Bratislave.

■ *Marianna Némethová-Krajčírová bude mať 1. júna 60 rokov.*

■ *Jozef Golonka (vpravo) oslávil 6. januára 70 rokov, Ján Starší bude mať 17. októbra 75 rokov.*

60 ROKOV

● **DUŠAN MORAVČÍK** – Na OH 1972 v Mníchove v behu na 3 km prekážok piaty, štartoval aj na OH 1976 v Montreale a 1980 v Moskve (v behu na 3 km prekážok desiaty). Strieborný medailista na ME 1971 na 3 km prekážok. Narodený **27. 5. 1948** v Bánove.

● **MARIANNA NÉMETHOVÁ-KRAJČÍROVÁ** – Na OH 1964 v Tokiu strieborná s čs. družstvom športových gymnastiek, na OH 1968 v Mexico City strieborná s družstvom, štvrtá v preskoku, deviata vo viacboji, na OH 1972 v Mníchove členka piateho družstva. Majsterka sveta 1966 s družstvom, piata v preskoku, siedma vo viacboji, bronzová na MS 1970 s družstvom. Na ME 1967 tretia vo viacboji, tretia na bradlách, štvrtá v preskoku i v prostných a piata na kladine. Narodená **1. 6. 1948** v Košiciach.

● **MILAN PAŽOUT** – Na ZOH 1968 štartoval v zjazdovom lyžovaní. Ako prvý Slovák vôbec súťažil vo Svetovom pohári. Štvornásobný akademický majster sveta. Narodený **8. 6. 1948** v Krompachoch.

● **PAVOL SVITANA** – Na ZOH 1976 v Innsbrucku bol povolaný dodatočne po zranení druhého brankára hokejového tímu ČSSR Crhu. V zápasoch proti USA a ZSSR bol náhradníkom na striedačke, ale striebornú medailu nedostal. Narodený **2. 9. 1948** v Poprade-Matejovciach.

● **MÁRIA BARTÁKOVÁ** – Na OH 1976 v Montreale členka párovej štvorky ČSSR na 5. mieste. Narodená **13. 11. 1948** v Rimavskej Sobote.

50 ROKOV

● **ELENA GAŠPARÍKOVÁ-BREZÁNYIOVÁ –** Na OH 1980 v Moskve členka 5. družstva hádzanárok ČSSR. Narodená **3. 4. 1958** v Partizánskom.

● **PAVOL BLAŽEK** – Účastník štyroch OH v atletike (Moskva 1980 – desiaty v chôdzi na 50 km, Soul 1988, Barcelona 1992, Atlanta 1996). V chôdzi na 20 km majster Európy 1990, tretí na ME 1982. Šiesty na MS 1983 i na MS 1987. Narodený **9. 7. 1958** v Trnave.

● **JÚLIUS STRNISKO –** Na OH 1980 v Moskve tretí v zápasení voľným štýlom do 100 kg, štartoval aj na OH 1988 v Soule. Bronzový medailista z ME 1982 a 1983. Narodený **6. 8. 1958** v Nitre.

● **GABRIELA SABADOŠOVÁ –** Na OH 1988 v Soule členka 5. družstva hádzanárok ČSSR. Narodená **29. 10. 1958** v Jelšovciach.

Precvičte si zábavu s rodinou

So 4G internetom budete aj vy šampiónom

Zúčastnite sa vlastnej domácej olympiády! Tú pravú radosť a vzrušenie zo športových výkonov môžete zažiť aj doma za počítačom. Jediné, čo potrebujete, je 4G internet a zábavu z hry zažije celá rodina.

www.t-com.sk ▪ 0800 123 456 ▪ T-Centrum

T··Com·

Rozprávkové tri týždne vo Večnom meste

OLYMPIÁDY V SPOMIENKACH: RÍM 1960 očami jazdca FRANTIŠKA HRÚZIKA

Voľakedy sme jazdili všetko: aj dostihy, aj jazdecké súťaže. Gusto Ďuran na to doplatil. Týždeň pred nominačnými pretekmi na rímsku olympiádu 1960 na dostihoch v Topoľčiankach spadol a utrpel otras mozgu. Preto som v Albertovci na majstrovstvách Československa v military štartoval na dvoch koňoch: nielen na svojej kobylke Silnej, s ktorou som obhajoval titul, ale aj na jeho Omenovi. A práve s ním, rodákom z Albertovca, ktorý bol od žriebätka v Topoľčiankach, som vyhral.

Omen cestoval do Ríma vlakom, my s náhradníkom Jiřím Davidom, trénerom Františkom Jandlom a celou československou výpravou pansky – lietadlom. Ja prvý raz vôbec. Aj Omen sa však mal pansky: Taliani vybudovali v Pratoni del Vivaro neďaleko letného pápežovho sídla pôvabné jazdecké stredisko aj so stajňami pre štvornohých aktérov Hier: Centro ippico.

Cesta z rímskej Olympijskej dediny do údolia v Albanských vrchoch bola dennou súčasťou nášho programu. Iba raz som sa stamodtiaľ vracal smutný. V druhý z troch súťažných dní.

Military čiže súťaž všestrannej spôsobilosti je najnáročnejšia zo všetkých jazdeckých disciplín. Čosi ako viacboj: najskôr drezúrna skúška, potom vytrvalostná v podobe cross country a naostatok skoková na parkúre. Tri ťažké dni v sedle toho istého koňa.

Na rímskej olympiáde nastúpilo rekordných 73 jazdcov: štvorčlenné tímy 18 krajín (z každého bodovali traja) a ja ako jediný individuálny účastník. Po dvoch dňoch ich však ostalo v súťaži len 42 a úplne ju dokončili iba 35 jazdci.

Žiaľ, nedokončili sme ju ani my s Omenom. Pritom úvodnú drezúru sme zvládli sľubne: skončili sme na 20. mieste. V obávanej terénnej skúške vytrvalosti sa však kôň po zlom odskoku na jednu z prekážok, za ktorou bola dva metre hlboká priekopa, zavesil nohami o brvno. Sovietsky olympijský šampión v drezúre Sergej Filatov, ktorý bol nablízku, mi ho pomohol vytiahnuť a pokračoval som. Po niekoľkých ďalších prekážkach však Omen začal zjavne krívať, a tak som ho zastavil, aby sa netrápil. Nevedel som sa premôcť a rozplakal som sa. Zmieril som sa, až keď som zistil, koľkých konkurentov stihol podobný osud.

Počas dlhej kariéry som absolvoval stovky najrôznejších súťaží doma aj za hranicami, ale olympiáda je olympiáda. Pre športovca niet vyššej méty. Je to nádherné podujatie. Ľudia sa počas neho ešte aj chovajú inak: sú milší, ochotnejší, priateľskejší.

Tri týždne vo Večnom meste mi pripadali ako z rozprávky. Na olympijskú legitimáciu sme mali zadarmo dopravu po celom Ríme, vstup do kín, divadiel, na športoviská.

Rím žije najmä večer a v noci. Tomu sa čiastočne prispôsobil aj časový program olympiády. Na vlastné oči som videl napríklad jedinečnú

vzpieračskú súťaž najťažších silákov sveta, ktorá v Pallazzetto dello Sport vyvrcholila o tretej ráno úžasným svetovým rekordom Rusa Jurija Vlasova: nadhodil 202,5 kg.

Bývali sme v susedstve sovietskej výpravy a s Vlasovom som sa spriatelil. Novinárov odbíjal: Nie som tu kvôli propagácii, ale kvôli športu. K ostatným však bol kamarátsky. Aj drezúrista Filatov, ktorý na koni Absent získal vôbec prvú zlatú jazdeckú medailu pre Sovietsky zväz. Rád popíjal, preto mu pridelili strážcu. Raz som ho však zažil v rozjarenej nálade. Predniesol tost (prípitok), zavelil „Na zdarovje“ a lupol do seba dva deci vodky. Zároveň však s chuťou „zakušal“ (zajedal), takže po prvej runde bola druhá i tretia...

Pekné rímske olympijské obleky sme po návrate museli vrátiť, ale topánky nám nechali – mal som ich dlho odložené. Už ich však nemám, predsa len je to takmer pol storočia. Ale krásne spomienky, tie ostali a rád sa k nim vraciam.

Mrzí ma, že som stále jediným Slovákom z radov slovenských jazdcov, ktorému osud dožičil štartovať na olympiáde. Prinajmenej Andrej Glatz by si to bol tiež zaslúžil. V čase moskovskej olympiády 1980 on aj český parkúrový jazdec Pecháček mali na to kone, aj jazdecký kumšt.

Zaznamenal MARIÁN ŠIMO
FOTO ARCHÍV

FRANTIŠEK HRÚZIK

Narodený: 1. mája 1927 v Topoľčiankach
Športy: dostihy a jazdectvo
Klub: Tatran Topoľčianky
Olympijské hry: v Ríme 1960 pre zranenie koňa Omen nedokončil súťaž všestrannej spôsobilosti
Military (súťaž všestrannej spôsobilosti): trikrát majster Československa (1959, 1960, 1968), raz druhý, tretí a štvrtý, posledný medzinárodný štart v 42 rokoch. **Ďalšie jazdecké disciplíny:** parkúrové preteky 33 víťazstiev, vozatajské ako čs. reprezentant 5 víťazstiev. **Dostihy:** 52 prekážkových (18 víťazstiev), 30 rovinových (10)

V konskom sedle aj po osemdesiatke

„Môžete ísť v kočiari s pánom prezidentom,“ ponúkol mu vlani pred októbrovou Hubertovou jazdou šéf Národného žrebčína Michal Horný. „Pán riaditeľ, ja pôjdem radšej ako vždy na koni a v húfe,“ odvetil čerstvý osemdesiatnik František Hrúzik. „Ale prečo?“ pýtal sa ho. „No preto, že neviem, či o rok ešte budem môcť,“ dostal odpoveď.

Jeden z najstarších slovenských olympionikov stále s chuťou jazdí na konskom chrbte. V Topoľčiankach ho zazriete na bicykli mieriť do vinohradu a ešte častejšie do Hipologického múzea, kde je správcom. Lepšieho sprievodcu nenájdete. Legenda mestečka aj jeho chýrneho žrebčína.

Stará škola. Kozácka. Vojenská. Aj cárska. Jazdeckú maturitu skladal u Osipa Osipoviča Slobodinského. Bielogvardejca, ktorý sa na úteku cez Francúzsko dostal až do Topoľčianok, kde v roku 1928 založil jazdeckú školu.

„Prešli ňou deviati z nášho rodu: Hrúzikovci alebo Lukáčovci,“ hrdo pripomína „Feruňo“, ako ho volal kapitán cárskej armády, ktorý pred príchodom Červenej armády zmizol nevedno kam. „Ďakujem, že bol. Naučil ma jazdiť na koni, ale aj žiť,“ tvrdí.

S tvorom, ktorý „síce nemá rozum, ale má inštinkt“, žije v symbióze od štrnástich rokov dodnes. Prešiel všetkými odvetviami oboch konských športov. Začínal s dostihmi, štartoval i na Veľkej pardubickej, no väčšinu kariéry venoval jazdectvu: drezúre, parkúrovému skákaniu, vozatajstvu a - military. Vďaka tejto najťažšej disciplíne sa ako prvý a zatiaľ posledný slovenský jazdec dostal aj na olympiádu.

Podporte myšlienku olympizmu...

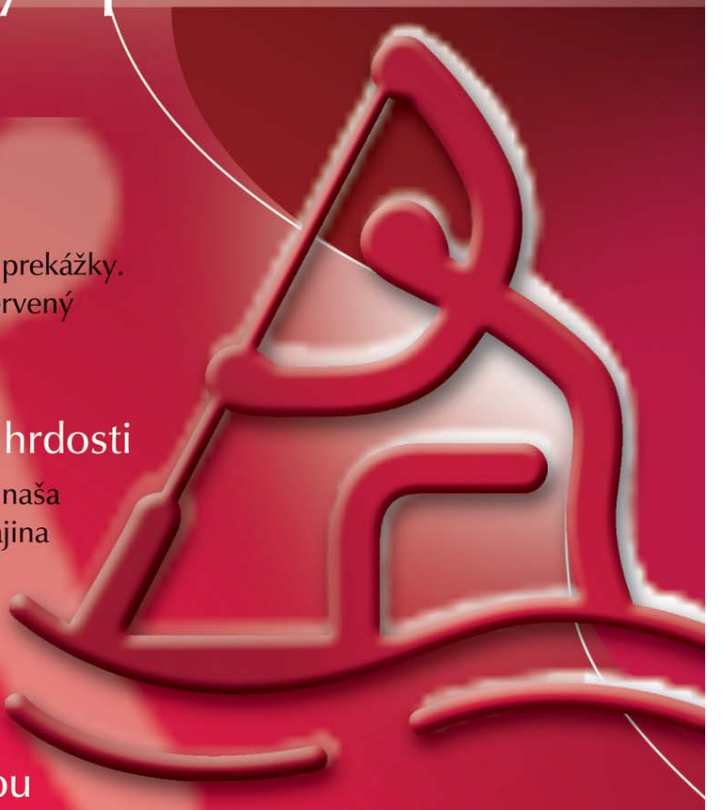

Olympijské hry zbližujú

Olympijské hry a šport hovoria univerzálnym jazykom, ktorý prekonáva politické, ekonomické, rasové a náboženské prekážky. Na olympijskej pôde, kde porazený blahoželá víťazovi a červený sa objíma s čiernym, rozdiely nie sú dôležité.

Olympijské hry sú zdrojom národnej hrdosti

Za 15 rokov existencie Slovenského olympijského výboru naša olympijská reprezentácia získala 15 medailí. Sme malá krajina a vďaka Slovenskému olympijskému tímu a podpore našich partnerov sa významným spôsobom zviditeľňujeme na olympijských hrách, ktoré sprostredkovane prenášajú olympijské hodnoty a vôľu byť najlepšími.

Olympijské hry sú kultúrnou hodnotou

Výkony športovcov obohacujú nás všetkých. Šport je cesta k sebapoznaniu. Prostredníctvom športových vzorov sa učíme kvalitne a zdravo žiť, pozitívne využívať silné telo, myseľ a vôľu a prekonávať sami seba. Výnimočné výkony športovcov sú cennou kultúrnou hodnotou ľudstva – nás všetkých.

Olympijské hry integrujú pozitívne hodnoty, vlastnosti a emócie

V jedinečnej každodennej podobe, či už na športovisku, alebo v olympijskej dedine.

Šport nás učí vážiť si seba aj súpera, pravidlá aj okolitý svet

Športovec si je vedomý svojich síl, ale aj schopností súperov. Pravidlá športu a tvrdý tréning ho naučili byť disciplinovaným a pokorným k nárokom, ktoré vyžaduje jeho šport. Pozná svoje aj súperove silné a slabé stránky, dokáže pochopiť porazeného aj vychutnať si víťazstvo.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám preukázali a preukážu svoju podporu v záujme úspechov na XXIX. olympijských hrách v Pekingu a v ďalšom rozvoji olympizmu na Slovensku.

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

SLOVENSKO Olympijský tím Peking 2008

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ MARKETINGOVÁ, a. s.

www.olympic.sk

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ MARKETINGOVÁ, a. s.

www.olympic.sk

ĎAKUJEME GENERÁLNYM PARTNEROM

bts AIRPORT BRATISLAVA

KIA MOTORS

Slovak Telekom

Člen skupiny e·on

Západoslovenská energetika

ĎAKUJEME PARTNEROM

Matador

Topvar

ZENTIVA